

Manualul Observatorului

Alegeri locale | 27 septembrie 2020

Autori: Septimius Pârvu (Expert Forum) & Maria Krause (Observatorul Electoral)

Expert Forum este un think tank din București înființat de experți cunoscuți în politici publice și reforma administrației. Domeniile pe care le acoperim includ: reforma administrației și integritate; descentralizare și finanțe publice; reforma justiției și anticorupție; energie și transporturi; alegeri și cetățenie activă. Expert Forum gestionează platforma www.votcorect.ro din anul 2016. Detalii pe www.expertforum.ro

Observatorul Electoral este o platformă care oferă resurse, informații și instrucțiuni pentru observatori. În cadrul proiectului FiecareVot, Observatorul Electoral participă la sesiunile de training, la alocarea în teritoriu a echipelor de observatori, la redactarea formularelor de observare și a raportului final.

FiecareVot este o inițiativă civică pentru observarea alegerilor și referendumurilor. Scopul activității observatorilor este acela de a identifica și semnaliza autorităților și publicului neregulile survenite

în procesul electoral.

În cifre, în 2016, la parlamentare am acreditat 1200 de observatori, la referendumul pentru familie din 2018 peste 850 de observatori, iar la europarlamentarele din 2019 am trimis în secții 1300 de observatori, care au acoperit peste 3000 de secții din cele peste 19.000 organizate în țară și în străinătate. La prezidențiale organizațiile partenere au acreditat 850 de observatori.

Activitățile derulate prin intermediul platformei FiecareVot – recrutarea și validarea observatorilor, obținerea acreditării, organizarea sesiunilor de training online și offline, coordonarea și distribuirea în teritoriu a echipelor de observatori, susținerea activității observatorilor în ziua alegerilor și raportarea concluziilor observării – sunt desfășurate la prezidențiale de organizații și grupuri civice: Geeks For Democracy, Expert Forum, Observatorul Electoral, Centrul pentru Resurse Civice (Constanța), Civica (Iași), Centrul pentru Studiul Democrației (Cluj), Rezistența TV și alții. Detalii pe www.fiecarevot.ro.

Misiunea organizației **Code for Romania** este să formeze o comunitate de experți care să rezolve provocări sociale prin utilizarea noilor tehnologii,

permițând acestora să deschidă noi canale de implicare în sfera publică pentru cetățeni. Până în prezent, comunitatea Code for Romania numără peste 550 de membri în România și diaspora. Împreună am lansat deja opt aplicații civice menite să vină în sprijinul ONG-urilor și instituțiilor publice pentru o Românie mai eficientă și digitalizată. Citește mai multe pe www.code4.ro.

Material realizat în cadrul proiectului ACT – Alegeri locale corecte și transparente, cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org.

Proiect derulat de
Material tipărit de

în parteneriat cu
septembrie 2020

Detalii despre proiect www.expertforum.ro/alegeri-locale-corecte-si-transparente

CUPRINS

II. ASPECTE GENERALE LEGATE DE ORGANIZAREA ȘI OBSERVAREA ALEGERILOR	5
Cadrul legislativ	5
Administrația electorală	5
III. REGULI PRIVIND PROTECȚIA ÎMPOTRIVA COVID-19	10
IV. ALEGĂTORII, REGISTRUL ELECTORAL, LISTELE ELECTORALE ...	22
Registrul electoral și listele permanente	22
Extrasul pentru urna specială (mobilă)	26
V. ORGANIZAREA VOTĂRII ȘI ZIUA SCRUTINULUI	26
Când se votează	26
Unde se votează	26
Documente pe baza cărora se poate vota	28
Campania electorală	29
Materialele electorale	29
Accesul persoanelor cu dizabilități la procesul electoral	31
Urna specială (mobilă)	32
Persoane care pot asista la procesul electoral în ziua votului	36
Pregătirea secției de votare în ziua precedentă scrutinului	38
Ziua alegerilor – înainte de deschiderea votării (formular A)	38
Votarea (Formular B)	39
Sistemului informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal (SIMPV) și rolul operatorilor de calculator	43
Cum funcționează SIMPV?	43
Închiderea secției și numărarea voturilor (Formular C)	55
Înregistrarea audio-video a procedurilor cu ajutorul sistemului SIMPV	63
VI. CONTESTAȚII, CONTRAVENȚII, INFRAȚIUNI	65
V.1. Întâmpinări și contestații	65
V.2. Infrațiuni și plângeri penale	66
V.3. Contravenții	69
Modele de sesizări	74
Modele de plângere penală	74

Abrevieri

AEP – Autoritatea Electorală Permanentă
BEC – Biroul Electoral Central
BECir – Biroul electoral de circumscripție
BEJ – Biroul electoral județean
BESV – Biroul electoral al secției de votare
BESMB – Biroul electoral de sector al
municipiului București

MAI – Ministerul Afacerilor Interne
PV – proces verbal
SIMPV – Sistemului informatic de
monitorizare a prezenței la vot și
de prevenire a votului ilegal
SV – secție de votare

Acest manual conține informații detaliate despre rolul observatorului și despre principalele aspecte legate de procesul electoral. Fiecare secțiune are explicații, iar trimiterile la cadrul legislativ (legi, ordonanțe de urgență, decizii ale BEC) sunt marcate cu **albastru, cu litere îngroșate**. Citatele din legi sunt marcate cu *italic*. Cu **roșu** găsiți liste cu posibile probleme, nereguli și indicii de fraudă. Cu **mov** sunt marcate detalii legate de **COVID-19**.

Această versiune a manualului este simplificată față de Manualul Observatorului utilizat de observatorii FiecareVot și poate fi folosită de orice persoană interesată de observare.

II. ASPECTE GENERALE LEGATE DE ORGANIZAREA ȘI OBSERVAREA ALEGERILOR

Cadrul legislativ

Pe lângă Constituția României, actele normative cele mai importante care reglementează alegerile prezidențiale sunt:

- [Legea 115 din 19 mai 2015](#) pentru alegerea autorităților administrației publice locale
- [Legea 135 din 16 iulie 2020](#) privind stabilirea datei alegerilor pentru autoritățile administrației publice locale din anul 2020, precum și a unor măsuri pentru buna organizare și desfășurare a acestora
- [Legea 208 din 20 iulie 2015](#) privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente
- Legiștia privind starea de urgență și combaterea COVID-19 (Legea 55/2020, OUG 70/2020, hotărâri de guvern, ordine de ministru)
- [Legea 286/2009 privind noul Cod Penal](#); OG nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor
- Alte acte normative, hotărâri ale AEP și BEC – lista integrală de acte normative se găsește pe <https://locale2020.bec.ro/legislatie/>

În ziua alegerilor se mai pot publica circulare, care se găsesc pe site-ul BEC, la rubrica *comunicate*, <https://locale2020.bec.ro/comunicate/>

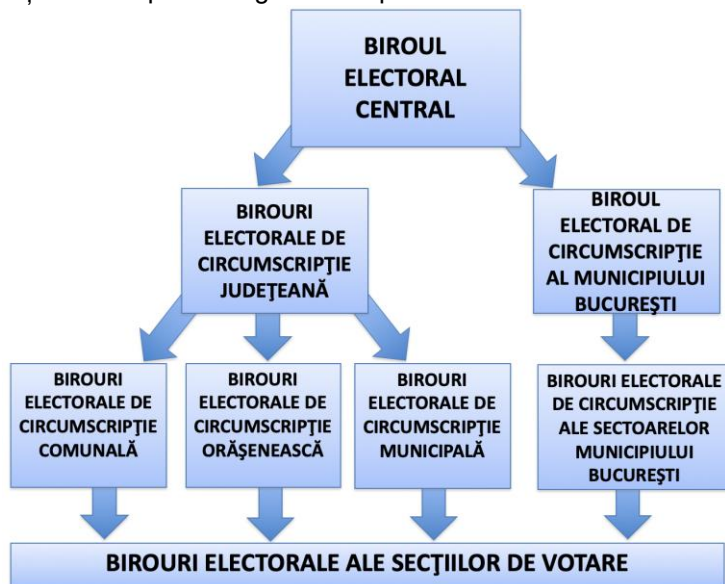
Administrația electorală¹

La organizarea alegerilor iau parte mai multe instituții: birourile electorale, Autoritatea Electorală Permanentă (AEP), Ministerul Afacerilor Interne (MAI), Institutul de Statistică, Serviciul de Telecomunicații Speciale (STS) etc.

Autoritatea Electorală Permanentă este o instituție cu competență generală în materie electorală, care are misiunea de a asigura organizarea desfășurarea

¹ Puteți citi mai multe detalii despre rolul fiecărei instituții în proces în Hotărârea Guvernului [Hotărârea Guvernului nr. 577/2020](#) privind stabilirea măsurilor tehnice necesare bunei organizări și desfășurări a alegerilor locale din anul 2020

alegerilor și a referendumurilor și de a gestiona finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale. AEP poate emite hotărâri și gestionează Corpul Experților Electorali (baza de date cu președinți și locuitori ai birourilor electorale), SIMPV și Registrul Electoral. De asemenea, asigură resurse și asistență tehnică pentru organizarea procesului.

Biroul Electoral Central (BEC)

7 judecători ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele și vicepreședinții AEP și 11 reprezentanți ai partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale, ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale și un reprezentant al Grupului parlamentar al minorităților naționale

Atribuțiile Biroului Electoral Central **privind ziua alegerilor** sunt următoarele:

- asigură interpretarea unitară a legislației (ia decizii în interpretarea legii);
- urmărește și asigură respectarea prevederilor legale;
- rezolvă întâmpinările privind propria activitate și contestațiile privind activitatea birourilor electorale județene și biroului electoral al municipiului București;
- primește și soluționează contestațiile care nu sunt date în competența birourilor electorale de circumscripție sau a instanțelor judecătorești;
- primește procesele-verbale cu rezultatele de la birourile electorale ierarhic inferioare, totalizează rezultatele la nivel național și separat pentru consilii locale și județene, primari și președinții consiliilor județene;

- asigură publicarea rezultatelor în Monitorul Oficial și în presă;
- anunță periodic prezența la vot.

Lista completă a atribuțiilor BEC pentru toată perioada electorală se găsește în [Art 39 din Legea 115/2015](#).

Birourile electorale de circumscripție județeană și biroul electoral al municipiului București

Un președinte și un locțiitor (magistrați sau alți juriști), un reprezentant AEP și 12 membri care reprezintă formațiunile politice care participă la alegeri în circumscripția respectivă

Atribuțiile birourilor județene și al municipiului București **privind ziua alegerilor** sunt următoarele:

- totalizează voturile și stabilesc rezultatele pentru consiliul județean, pentru președintele consiliului județean, pentru Consiliul General al Municipiului București și pentru primarul general al municipiului București
- urmăresc aplicarea legii în toate circumscripțiile din județ, respectiv din municipiul București;
- comunică hotărârile BEC către birourile electorale ierarhic inferioare (comunale, orașenești, municipale, de sector) și urmăresc aplicarea și respectarea acestora

Birourile electorale de circumscripție comunală, orașenească, municipală și de sector al municipiului București

Un președinte și un locțiitor (magistrați sau alți juriști) și 7 membri (comune) sau 9 membri (orașe, municipii și subdiviziunile municipiilor) care reprezintă formațiunile politice care participă la alegeri.

Atribuțiile birourilor de circumscripție **privind ziua alegerilor** sunt următoarele:

- urmăresc aplicarea legislației electorale în circumscripția lor;
- distribuie birourilor electorale ale secțiilor de votare buletinele de vot, ștampila de control și ștampilele cu mențiunea "VOTAT";
- rezolvă întâmpinările privind propria activitate și contestațiile privind activitatea birourilor electorale ale secțiilor de votare;
- totalizează voturile exprimate și stabilesc rezultatul alegerilor pentru circumscripția lor
- transmit rezultatele biroului electoral ierarhic superior (biroului electoral județean sau biroului electoral al municipiului București)

- aduc rezultatele alegerilor la cunoștința populației din circumscripția lor
- primesc de la birourile electorale ale secțiilor de votare și predau judecătorilor buletinele de vot întrebuițate și necontestate, buletinele de vot anulate, listele electorale utilizate, ștampilele și celelalte materiale electorale.

Lista completă a atribuțiilor birourilor de circumscripție pentru toată perioada electorală se găsește în [Art 27, 32, 80 din Legea 115/2015](#).

Birourile electorale ale secțiilor de votare (BESV)

Un președinte, un locțiitor și 9 membri (comune și orașe), respectiv 11 membri (municipii și sectoarele municipiului București)

Birourile electorale ale secțiilor de votare nu pot funcționa cu mai puțin de cinci membri. În situația în care președinții sau membrii BESV nu sunt disponibili sau nu își îndeplinesc sarcinile în ziua votului, sunt înlocuiți de îndată.

Un partid politic, alianță electorală, alianță politică sau organizație a minorităților naționale care participă la alegeri poate avea doar un reprezentant în fiecare BESV, potrivit Hotărârii BEC 111/2020.

Art 31 din Legea 115/2015

Birourile electorale ale secțiilor de votare au următoarele atribuții:

c) conduc operațiunile de votare și iau toate măsurile de ordine în localul secției de votare și în jurul acesteia;

d) numără voturile și consemnează rezultatul votării pentru circumscripțiile electorale pentru care s-a votat la secția respectivă, în mod distinct pentru consiliul local, pentru primar, respectiv primarul general al municipiului București, pentru consiliul județean și pentru președintele consiliului județean, respectiv pentru Consiliul General al Municipiului București;

e) rezolvă întâmpinările referitoare la propria lor activitate;

f) întocmesc și înaintează biroului electoral de circumscripție dosarele prevăzute la art. 96;

g) predau, cu proces-verbal, biroului electoral de circumscripție, buletinele de vot întrebuițate și necontestate, precum și pe cele anulate, listele electorale utilizate, ștampilele și celelalte materiale necesare votării;

h) verifică, prin mijloace electronice, legalitatea exercitării dreptului de vot, conform art. 85, precum și corelațiile din procesele-verbale de consemnare a

rezultatelor votării, prevăzute la art. 94 alin. (3), conform procedurii stabilite prin hotărâre a Biroului Electoral Central.

Funcționarea birourilor electorale²

Candidații în alegeri, soțul, soția, rudele și afinii acestora până la gradul al doilea inclusiv nu pot fi membri ai birourilor electorale. Prin excepție de la prevederile Legii 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, persoanele care ocupă funcții publice pot face parte din birourile electorale. O persoană nu poate face parte din mai multe birouri electorale. Calitatea de membru este atestată prin procesul verbal de constituire a BESV.

Birourile electorale lucrează în prezența majorității membrilor care le compun și adoptă hotărâri și măsuri cu votul majorității membrilor prezenți. În caz de egalitate de voturi, votul președintelui este hotărâtor. Birourile electorale ale secțiilor de votare nu pot funcționa cu mai puțin de cinci membri.

Birourile electorale sunt obligate să țină evidența întâmpinărilor, contestațiilor și a altor cereri privind procesul electoral, precum și a hotărârilor adoptate și a măsurilor dispuse.

Membrul biroului electoral al secției de votare are obligația de a face cunoscute alegătorilor numele, prenumele și funcția în biroul electoral, prin intermediul unui ecuson, purtat în mod vizibil asupra sa.

În relațiile cu ceilalți membri ai biroului electoral al secției de votare, precum și cu alegătorii și persoanele acreditate, membrul biroului electoral al secției de votare este obligat să aibă un comportament bazat pe respect, bună-credință, corectitudine și amabilitate, fiindu-i interzise manifestările indecente.

² Hotărârea 2/2020 a BEC, Regulamentul de funcționare

III. REGULI PRIVIND PROTECȚIA ÎMPOTRIVA COVID-19

Pentru protecția dumneavoastră și a celor din jur, vă rugăm să respectați următoarele reguli pe toată durata observării scrutinului:

- **Purtați masca de protecție astfel încât aceasta să acopere gura și nasul.**
- **Schimbați masca cu una nefolosită după fiecare patru ore (sau ori de câte ori se umezește/deteriorează)**
- **Păstrați o distanță de cel puțin un metru față de alte persoane**
- **Aveți în permanență la dumneavoastră un dezinfectant pe bază de alcool**
- **Nu vă atingeți ochii, gura sau nasul**
- **Evitați pe cât posibil să vă atingeți masca și spălați-vă sau dezinfectați-vă mâinile dacă o atingeți**
- **Spălați-vă sau dezinfectați-vă întotdeauna mâinile înainte de a mânca sau de a bea și după ce ați aruncat la gunoi o mască folosită**

Purtarea măștii este obligatorie în spațiile închise

Conform legislației în vigoare, **unui alegător i se poate interzice accesul în secția de votare dacă nu poartă masca de protecție.** Masca poate fi înlăturată doar temporar, pentru scurt timp, pentru identificare. Dacă observați că participanții la proces nu poartă

maskă, vă rugăm să vă adresați președintelui secției de votare sau personalului de pază, după caz, pentru a solicita punerea în aplicare a legislației.

Art. 1. – din Ordinul Ministerului Sănătății nr. 874/81/2020

Pe durata stării de alertă, în spațiile publice închise, spațiile comerciale și la locul de muncă se instituie obligativitatea purtării măștii de protecție, în condițiile și cu respectarea Instrucțiunilor generale privind măsurile de igienă, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2.

Pe durata stării de alertă se instituie obligativitatea instituțiilor și autorităților publice, operatorilor economici și profesioniștilor de a organiza activitatea astfel încât să se asigure la intrarea în sediu efectuarea triajului epidemiologic și dezinfectarea obligatorie a mâinilor, în condițiile și cu respectarea Instrucțiunilor generale privind măsurile de igienă, prevăzute în anexă.

Anexa, art 3. Utilizarea corectă a măștilor:

- a) Măștile sunt eficiente dacă sunt folosite în combinație cu curățarea frecventă a mâinilor cu soluție pe bază de alcool sau cu apă și săpun.
- b) Înainte de a pune masca, mâinile trebuie igienizate (cu soluție pe bază de alcool sau cu apă și săpun). Masca trebuie să acopere atât gura, cât și nasul.
- c) Masca trebuie schimbată o dată la 4 ore și ori de câte ori masca s-a umezit sau s-a deteriorat.
- d) Masca nu se atinge în timpul purtării; în cazul atingerii măștii, mâinile trebuie igienizate (cu soluție pe bază de alcool sau cu apă și săpun).
- e) După folosire, masca se aruncă imediat, într-un coș de gunoi, preferabil cu capac, urmată de igienizarea mâinilor.
- f) Nu se recomandă reutilizarea măștilor medicale.
- g) În cazul apariției febrei, tusei și strănutului, purtarea măștii este recomandată în orice circumstanță (de exemplu, în spațiile deschise, la domiciliu).

Există prevederi legate de protecția COVID-19 în mai multe acte normative. Pentru ziua alegerilor, se aplică prevederile Legii 135/2020, [Hotărârii de Guvern nr 782/2020](#), [Hotărârii Guvernului 577/2020](#) precum și ale [ordinului nr. 1.594/140/2020](#) (care detaliază prevederile Hot 782), precum și prevederi generale cuprinse în [Legea 55/2020](#), [hotărârile Guvernului de impunere a stării de alertă](#) sau [ordinele emise de Ministerul Sănătății sau Ministerul de Interne](#).

Aspecte generale

Art. 6 din Legea 135/2020

(1) Membrii birourilor electorale, personalul tehnic auxiliar, persoanele acreditate, delegații acreditați, operatorii de calculator, personalul de pază și alegătorii pot primi, în mod gratuit, materiale de protecție sanitară, în condițiile stabilite prin hotărârea Guvernului privind măsurile tehnice necesare bunei organizări și desfășurări a alegerilor locale, prevăzută la art. 2 alin. (2) din Legea nr. 84/2020, în vederea prevenirii și combaterii efectelor pandemiei de COVID-19.

**Dacă alegătorul
nu are mască,
primește una la
secția de votare**

Art. 3 din HG 577/2020 privind stabilirea măsurilor tehnice necesare bunei organizări și desfășurări a alegerilor locale din anul 2020

(1) Ministerul Sănătății distribuie, prin intermediul instituțiilor prefectului, către primari, materiale dezinfectante pentru sediile secțiilor de votare.

(2) Instituțiile prefectului cu sprijinul primarilor asigură, prin personalul desemnat, odată cu predarea materialelor necesare desfășurării procesului electoral, predarea către președinții birourilor electorale ale secțiilor de votare a măștilor de protecție ce vor fi utilizate de către membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare și operatorii de calculator ai acestora.

(3) Măștile de protecție vor fi depozitate împreună cu materialele necesare desfășurării procesului electoral, urmând să fie utilizate de membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare și operatorii de calculator în conformitate cu normele emise de autoritățile medicale competente.

(4) În zilele de 26 și 27 septembrie 2020, președintele biroului electoral al secției de votare se va asigura că membrii biroului electoral al secției de votare și operatorii de calculator primesc și utilizează, pe durata activităților desfășurate în localul de vot, măști de protecție.

(5) Fiecare membru al biroului electoral al secției de votare și operator de calculator beneficiază, de regulă, de câte 5 măști de protecție și 5 perechi de mănuși.

(6) Instituțiile prefectului cu sprijinul primarilor asigură, prin personalul tehnic al birourilor electorale ale secțiilor de votare, distribuirea a câte unei măști de protecție fiecărei persoane acreditate, delegat acreditat și alegător care se prezintă la secția de votare.

(7) Instituțiile prefectului asigură distribuirea pentru ziua votării a câte unei măști de protecție fiecărei persoane care face parte din personalul de pază sau din personalul tehnic al birourilor electorale ale secțiilor de votare.

(8) Materialele de protecție sanitară neutilizate se predau instituțiilor prefectului, cu sprijinul primarilor, prin intermediul personalului desemnat prevăzut la alin. (2). Instituțiile prefectului predau materialele de protecție sanitară neutilizate Ministerului Sănătății.

Ziua alegerilor

Hotărârea Guvernului nr 782/2020

Art. 4. -

(1) În condițiile art. 5 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 55/2020, cu modificările ulterioare, se stabilesc următoarele măsuri și acțiuni obligatorii:

2. purtarea măștii de protecție, astfel încât să acopere nasul și gura, de către participanții la procesul electoral (alegători, membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare, operatorii de calculator, persoanele acreditate, candidații, delegații acreditați, personalul de pază, personalul tehnic al birourilor electorale ale secțiilor de votare, informaticieni, personalul centrelor operative de intervenție pentru remedierea disfuncționalităților Sistemului informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal - SIMPV, membrii biroului electoral de circumscripție ierarhic superior) pe toată perioada în care se află în sediul secției de votare și în localul de vot;

10. asigurarea prin grija primarilor a personalului tehnic care va măsura temperatura participanților la procesul electoral, la intrarea în sediul secției de votare și care va îndruma alegătorii către localul de vot, respectiv către ieșirea din sediul secției de votare, astfel încât aceștia să petreacă un timp cât mai scurt în interiorul acestuia;

11. asigurarea prin grija primarilor a termometrelor noncontact și de către Ministerul Sănătății a materialelor de protecție sanitară, precum și a materialelor dezinfectante pentru secțiile de votare, potrivit reglementărilor în vigoare;

Ordinul nr. 1.594/140/2020 al Ministerului Sănătății și Ministerului de Interne privind stabilirea unor măsuri și acțiuni de sănătate publică necesar a fi respectate pentru desfășurarea în siguranță a procesului electoral

MĂSURI ȘI ACȚIUNI DE SĂNĂTATE PUBLICĂ necesar a fi respectate pentru desfășurarea în siguranță a procesului electoral

I. Obiective:

1. protejarea sănătății individuale a cetățenilor și a sănătății publice;
 2. evitarea infectării cu virusul SARS-CoV-2 a participanților la procesul electoral^{^1}, a apropiaților și a familiilor acestora;
- ^{^1} Care pot fi: alegători, membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare, operatorii de calculator, persoanele acreditate, candidații, delegații acreditați, personalul de pază, personalul tehnic al birourilor electorale ale secțiilor de votare, informaticieni, personalul centrelor operative de intervenție pentru remedierea disfuncționalităților Sistemului informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal - SIMPV, membrii biroului electoral de circumscripție ierarhic superior.
3. evitarea aglomerării în sediul secției de votare și în localul de vot;
 4. asigurarea distanțării fizice între participanții la procesul electoral;
 5. reducerea la minimum a schimburilor de obiecte și a contactelor între participanții la procesul electoral;
 6. evitarea/reducerea riscului de contact al mâinilor cu suprafețe sau obiecte potențial contaminate.

II. Reguli de bază pentru prevenirea contaminării și limitarea riscului de îmbolnăvire:

1. purtarea măștii de protecție, astfel încât să acopere nasul și gura, de către participanții la procesul electoral pe toată perioada în care se află în sediul secției de votare și în localul de vot;
2. asigurarea distanțării fizice de minimum 1 metru între participanții la procesul electoral;
3. dezinfecția periodică și după fiecare contact direct cu alte persoane a mâinilor participanților la procesul electoral;
4. dezinfecția sediilor secțiilor de votare, potrivit reglementărilor în vigoare.

III. Măsurile și acțiunile organizatorice pentru sediul secției de votare și localul de vot

1. **afișarea în locuri vizibile a regulilor de protecție individuală**, de distanțare fizică, de igienă și de acces în sediul secției de votare și în localul de vot;
2. stabilirea, pe cât posibil, **a unor circuite separate de intrare și de ieșire în sediul secției de votare** și în localul de vot, precum și marcarea corespunzătoare a acestora cu indicatoare;
3. **marcarea locurilor de staționare** în sediul secției de votare și în afara acestuia, astfel încât să se asigure menținerea distanței fizice de minimum 1 metru între participanții la procesul electoral;
4. **amplasarea, în sediul secției de votare și în localul de vot, a flacoanelor cu dezinfectant pe bază de alcool**, pentru mâini, marcate corespunzător, precum și a recipientelor cu saci menajeri (ce vor fi schimbați periodic) în care se vor arunca măștile și mănușile folosite;
5. asigurarea personalului tehnic care va măsura temperatura participanților la procesul electoral, la intrarea în sediul secției de votare, și care va îndruma alegătorii către localul de vot, respectiv către ieșirea din sediul secției de votare, astfel încât aceștia să petreacă un timp cât mai scurt în interiorul acestuia;
6. **dezinfecția sediilor secțiilor de votare și asigurarea dotării grupurilor sanitare** ale acestora cu materiale destinate igienei personale, precum săpun, prosoape de hârtie și uscătoare de mâini;
7. localurile de vot vor fi amenajate în sălile cu cele mai mari dimensiuni din cadrul sediilor secțiilor de votare, astfel încât să se poată asigura distanțarea fizică;
8. la amenajarea localurilor de vot **va fi eliminat mobilierul** care nu este necesar;
9. birourile sau băncile la care vor sta membrii biroului electoral al secției de votare și operatorul de calculator vor fi dispuse astfel încât să fie obținută **o distanță de minimum 1 metru între persoane**, fără a bloca accesul în localul de vot, la urna de vot sau la cabinele de vot; în cazul în care distanțarea nu este posibilă se va asigura montarea de separatoare transparente;
10. locurile membrilor biroului electoral al secției de votare și al operatorului de calculator în localul de vot vor rămâne fixe pe toată durata votării, aceștia trebuind să evite, pe cât posibil, să schimbe locurile între ei;
11. la intrarea în localul de vot va fi organizat un **spațiu dedicat pentru dezinfecția mâinilor alegătorilor**, dotat cu flacoane cu dezinfectant pe bază

de alcool și șervețele de hârtie;

12. pe toată durata votării și a desfășurării activității biroului electoral al secției de votare **se va asigura aerisirea localului de vot**, prin menținerea deschisă a ferestrei/ferestrelor; în cazul în care aerisirea permanentă a localului de vot nu este posibilă, acesta va fi aerisit prin deschiderea ferestrei/ferestrelor cel puțin 10 minute la fiecare 2 ore; dacă imobilul unde este amenajat localul de vot nu permite deschiderea ferestrelor și este prevăzut cu instalație centralizată de ventilație, se vor lua măsuri împreună cu administratorul imobilului ca instalația să nu fie setată pe recircularea aerului.

IV. Măsuri și acțiuni organizatorice pentru participanții la procesul electoral

1. se vor supune unui **triaj observațional și termometrizării**, cu termometru noncontact, atât în preziua votării (unde este cazul), cât și la începerea activității; persoanele febrile (cu temperatură de peste 37,3°C) sau cu simptome respiratorii evidente (tuse, rinoree, dificultăți în respirație) nu vor avea acces în sediul secției de votare și vor fi înlocuite de către autoritățile și/sau organismele competente;

2. **vor purta masca de protecție**, astfel încât să acopere nasul și gura, pe toată perioada în care se află în sediul secției de votare și în localul de vot;

3. **vor menține o distanță fizică de minimum 1 metru** față de celelalte persoane care participă la procesul electoral;

4. își vor spăla și/sau dezinfecta frecvent mâinile sau vor purta mănuși; în cazul în care vor utiliza mănuși, acestea vor fi schimbate frecvent, evitându-se atingerea feței;

5. **vor evita pe cât posibil contactul direct cu alte persoane**, își vor dezinfecta mâinile după fiecare contact direct cu alte persoane care participă la procesul electoral și își vor schimba masca la fiecare 4 ore sau ori de câte ori este nevoie;

6. își vor putea da masca jos pentru a consuma, cu precauție, băuturi sau alimente, asigurându-se că mențin o distanță de minimum 1,5 metri față de alte persoane;

7. **în cazul în care, în timpul desfășurării activității în sediul secției de votare, dezvoltă febră și/sau simptomatologie de tip respirator** (de exemplu, tuse, rinoree, dificultăți în respirație) sau alte simptome de boală infecțioasă (vărsături, diaree, mialgii, stare generală modificată) vor anunța președintele biroului electoral al secției de votare; persoana simptomatică va fi izolată într-o sală separată, evitând contactul cu alegătorii sau cu alte persoane,

și va fi supravegheată, de la distanță, până când va fi preluată de personalul medical; locul și obiectele atinse de persoanele simptomatice vor fi dezinfectate imediat, prin pulverizare cu un dezinfectant pe bază de alcool și prin ștergere cu o lavetă curată ce va fi aruncată după folosire, iar președintele biroului electoral al secției de votare sau locțiitorul acestuia, după caz, va contacta serviciul 112 în vederea trimerii ambulanței, iar apoi biroul electoral de circumscripție, pentru a solicita, dacă este cazul, înlocuirea persoanei simptomatice;

8. președintele biroului electoral al secției de votare sau locțiitorul acestuia, după caz, se va asigura că **numărul total al persoanelor care sunt prezente în același timp în localul de vot, exceptând alegătorii, nu va fi mai mare de 15.**

V. Accesul și fluxul alegătorilor în sediul secției de votare:

1. accesul alegătorilor în sediul secției de votare se va face eșalonat spre a evita aglomerările din interiorul acestuia. Alegătorii sunt obligați să poarte masca de protecție, astfel încât să acopere nasul și gura, și să își dezinfecteze mâinile la intrarea în sediul secției de votare și la ieșirea din acesta;

2. în situația în care se formează aglomerări la intrarea în sediile secțiilor de votare, personalul de pază va asigura distanțarea de minimum 1 metru între persoane; în această situație este obligatorie purtarea măștii de protecție, astfel încât să acopere nasul și gura. Persoanele care prezintă un risc crescut de a dezvolta o formă gravă de COVID-19 (de exemplu, vârsta peste 65 de ani, persoane ce se declară cu diabet zaharat sau alte boli cronice, persoane cu imunitate deficitară) pot solicita acces prioritar în localul de vot. Accesul va fi dispus de președinții birourilor electorale ale secțiilor de votare prin măsuri organizatorice;

3. distanțarea de minimum 1 metru poate fi asigurată și prin marcarea acestuia între persoanele ce așteaptă în curtea sau în fața sediului secției de votare. Este recomandabil ca și în curtea sau în fața sediului secției de votare alegătorii să poarte masca de protecție, astfel încât să acopere nasul și gura;

4. la intrarea în sediul secției de votare va fi organizat un filtru asigurat de către personalul tehnic al birourilor electorale ale secțiilor de votare desemnat, dotat cu termometru, materiale de protecție sanitară și flacon cu dezinfectant;

5. alegătorii vor fi supuși un triaj observațional și vor fi termometrizați cu ajutorul unui termometru noncontact;

6. dacă nu sunt evidențiate temperatură de peste 37,3°C și/sau simptome respiratorii evidente (de exemplu, tuse, rinoree, dificultăți în respirație),

alegătorul își va dezinfecta mâinile, va intra în sediul secției de votare, păstrând distanța de minimum 1 metru față de celelalte persoane și evitând atingerea pe cât posibil a suprafețelor;

7. personalul tehnic al birourilor electorale ale secțiilor de votare desemnat se va asigura că alegătorii vor respecta distanțarea fizică, vor purta corect masca și nu se vor abate de la traseul indicat către localul de vot. În cazul în care un alegător nu dispune de mască de protecție, acestuia i se va pune la dispoziție o mască de protecție, pe care o va purta pe tot parcursul prezenței în interiorul sediului secției de votare și în localul de vot;

8. după exprimarea votului, alegătorii nu vor staționa în interiorul localului de vot sau al sediului secției de votare și vor părăsi imediat sediul secției de votare urmând traseele indicate;

9. în cazul în care un alegător prezintă simptome respiratorii evidente (de exemplu, tuse, rinoree, dificultăți în respirație) sau este febril (este depistat cu temperatură de peste 37,3°C), personalul tehnic al birourilor electorale ale secțiilor de votare va organiza accesul prioritizat al acestuia în localul de vot după cum urmează:

a) alegătorul va purta mască, astfel încât să acopere nasul și gura, și va fi menținut la distanță de celelalte persoane în exteriorul sediului secției de votare;

b) se va identifica rapid numărul secției de votare la care alegătorul este arondat și va fi anunțat președintele biroului electoral al secției de votare de existența cazului unui alegător ce necesită acces prioritizat;

c) în localul de vot se vor face pregătirile necesare, astfel încât respectivul alegător să petreacă cât mai puțin timp în interiorul acestuia;

d) alegătorul își va dezinfecta mâinile la intrarea în sediul secției de votare;

e) alegătorul va fi condus de către un membru al personalului tehnic al biroului electoral al secției de votare în interiorul sediului secției de votare până la intrarea în localul de vot, evitând contactul fizic cu suprafețele sau cu alte persoane;

f) după îndeplinirea cu celeritate a formalităților prevăzute de lege, **alegătorul va vota în cabina de vot care este mai apropiată de intrarea în localul de vot;**

g) după finalizarea procedurilor de votare prevăzute de lege, alegătorul va fi condus în afara sediului secției de votare;

h) cabina de vot va fi dezinfectată prin ștergerea suprafețelor prin pulverizare cu un dezinfectant pe bază de alcool și prin ștergere cu o lavetă curată ce va fi aruncată după folosire; acolo unde este posibil, după primul alegător febril

și/sau cu simptome respiratorii, cabina va fi rezervată până la sfârșitul zilei de votare doar alegătorilor febrili și/sau cu simptome respiratorii;

i) alegătorului i se va recomanda purtarea măștii de protecție până la domiciliu, evitarea transportului în comun, contactarea medicului de familie sau a serviciului 112, după caz;

j) în cazul în care starea medicală a alegătorului este deteriorată, se va contacta serviciul 112, iar acesta va fi izolat într-o sală separată, evitând contactul cu alți alegători sau cu alte persoane, și va fi supravegheat până când va fi preluat de personalul medical.

VI. Accesul și fluxul alegătorilor în localul de vot:

1. accesul alegătorilor în localul de vot se va face eșalonat, astfel încât în sala unde se votează să nu fie prezenți, în același timp, mai mult de 5 alegători și să se respecte distanțarea de minimum 1 metru între persoane; alegătorii sunt obligați să poarte masca de protecție, astfel încât să acopere nasul și gura, și să își dezinfecteze mâinile la intrarea în localul de vot și la ieșirea din acesta;

2. alegătorul va fi instruit să poziționeze actul de identitate sau documentul de identitate în suportul terminalului informatic, astfel încât datele sale de identificare să poată fi preluate în Sistemul informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal - SIMPV; dacă acest lucru nu este posibil, operatorul de calculator va realiza această procedură, după care își va dezinfecta mâinile prin aplicarea unei soluții dezinfectante pe bază de alcool sau va schimba mănușile;

3. în vederea identificării de către operatorul de calculator și de către membrii biroului electoral al secției de votare, alegătorul va fi instruit să își îndepărteze pentru scurt timp masca spre a fi identificat, la o distanță de minimum 1,5 metri față de operatorul de calculator și membrii biroului electoral al secției de votare; după identificare, alegătorul își va repoziționa masca, astfel încât să acopere nasul și gura;

4. alegătorul se va îndrepta către biroul sau banca la care se află membrul biroului electoral al secției de votare care îi va prelua semnătura în lista electorală și va poziționa actul de identitate sau documentul de identitate, după caz, pe biroul sau banca respectivă, astfel încât atingerea acestuia de către membrii biroului electoral al secției de votare să nu fie necesară;

5. se va evita contactul fizic cu membrii biroului electoral al secției de votare în timp ce alegătorul semnează în lista electorală, la preluarea buletinelor de vot și a ștampilei cu mențiunea „VOTAT”. Pe cât posibil, buletinele de vot, ștampila cu mențiunea „VOTAT” și pixurile ce vor fi utilizate de către alegători pentru

semnare vor fi dispuse astfel încât alegătorul să le poată prelua singur, fără a avea contact direct cu membrii biroului electoral al secției de votare, sub supravegherea și la indicația acestora. Dacă alegătorul și-a dezinfectat mâinile la intrarea în localul de vot și a purtat mască de protecție pe durata staționării în localul de vot, ștampila cu mențiunea „VOTAT“, buletinele de vot, pixul și documentele atinse vor fi considerate necontaminate;

6. după exercitarea dreptului de vot, alegătorul își va aplica singur, la indicația și sub supravegherea membrilor biroului electoral al secției de votare, timbrul autocolant ori ștampila cu mențiunea „VOTAT“, după caz, pe actul de identitate sau documentul de identitate.

VII. Măsurile de protecție la utilizarea urnei speciale:

1. În ziua votării, echipa care transportă urna specială se va deplasa mai întâi la adresele solicitanților din alte cauze decât COVID-19, la unitățile sanitare non-COVID, la unitățile medico-sociale, aziluri de bătrâni, penitenciare și centre de reținere și arestare preventivă;

2. echipa care transportă urna specială se va deplasa la unitățile sanitare COVID-19 și la adresele persoanelor izolate și carantinate numai după ce a asigurat exercitarea dreptului de vot de către categoriile de alegători prevăzute la pct. 1;

3. membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare și personalul de pază care însoțesc urna specială trebuie să poarte mască și mănuși ce trebuie schimbate sau dezinfectate cu o soluție dezinfectantă pe bază de alcool la părăsirea fiecărei incinte;

4. membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare și personalul de pază care însoțesc urna specială nu vor intra în locuința în care se află alegătorul și vor realiza toate formalitățile la intrarea în aceasta, asigurând o distanță de minimum 1 metru față de alegător;

5. alegătorul care votează prin intermediul urnei speciale și celelalte persoane prezente în incintă vor purta obligatoriu mască. Alegătorul își va dezinfecta mâinile înainte de preluarea buletinelor de vot și a ștampilei cu mențiunea „VOTAT“, își va înlătura pentru scurt timp masca spre a fi identificat și își va re poziționa masca acoperind nasul și gura. Alegătorul va semna în lista electorală utilizând ori de câte ori este posibil pixul personal. Ștampila cu mențiunea „VOTAT“ și, dacă este cazul, pixul utilizat de alegător se dezinfectează după votare de către unul dintre membrii echipei care transportă urna specială prin pulverizare/ștergere cu soluție dezinfectantă sau prin ștergere cu șervețele/lavete impregnate cu dezinfectant pe bază de alcool;

6. În cazul persoanelor internate în unități sanitare, votul cu urna specială va fi asigurat cu implementarea măsurilor specifice; echipamentul de protecție pentru membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare și personalul de pază care însoțesc urna specială va fi asigurat de către unitatea sanitară, în conformitate cu nivelul de echipare corespunzător secției respective. Toate materialele de protecție utilizate vor fi introduse într-un sac dedicat.

VIII. Măsuri de protecție la numărarea voturilor:

1. membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare, operatorii de calculator și persoanele acreditate vor purta mască și mănuși pe tot parcursul numărării voturilor și vor menține o distanță de minimum 1 metru față de celelalte persoane;
2. numărul total al persoanelor care sunt prezente în același timp în localul de vot, pe durata numărării voturilor, nu poate fi mai mare de 20;
3. după finalizarea procesului și sigilarea sacilor cu buletinele de vot, membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare, operatorii de calculator și persoanele acreditate își vor scoate mănușile și își vor dezinfecta mâinile.

IV. ALEGĂTORII, REGISTRUL ELECTORAL, LISTELE ELECTORALE

Dreptul de vot

Art 6, Legea 115/2015

(1) Nu pot alege:

a) debilizii sau alienații

mental, puși sub interdicție;

b) persoanele cărora li s-a interzis exercitarea dreptului de a alege, pe durata stabilită prin hotărâre judecătorească definitivă.

Art 36, Constituția României

(1) Cetățenii au drept de vot de la vârsta de 18 ani, împliniți până în ziua alegerilor inclusiv.

(2) Nu au drept de vot debilizii sau alienații mental, puși sub interdicție, și nici persoanele condamnate, prin hotărâre judecătorească definitivă, la pierderea drepturilor electorale.

Registrul electoral și listele permanente

Art 24, Legea 208/2015

Registrul electoral este un sistem informatic național de înregistrare și actualizare a datelor de identificare a cetățenilor români cu drept de vot și a informațiilor privind arondarea acestora la secțiile de votare.

Art 25 (2), Legea 208/2015

Fiecare alegător figurează în Registrul electoral o singură dată, fiind arondat la o singură secție de votare.

Listele permanente

Art 49, Legea 208/2015

(5) Listele electorale permanente cuprinzând alegătorii cu domiciliul sau reședința în România se tipăresc de către primari, în două exemplare, până cel mai târziu cu 3 zile înaintea datei alegerilor, și cuprind: numele și prenumele alegătorului, codul numeric personal, domiciliul sau reședința, după caz, seria și numărul actului de identitate, numărul circumscripției electorale, numărul secției de votare și o rubrică destinată semnăturii alegătorului.

Listele suplimentare

Cuprind alegătorii care sunt introduși ca excepție sau care sunt omiși din listele permanente. În listele electorale suplimentare sunt înscrise:

- persoanele omise din lista electorală permanentă care se prezintă la vot și au domiciliul în raza teritorială a secției de votare în care au loc alegeri și nu au solicitat înscrierea în Registrul electoral cu adresa de reședință;
- alegătorii care și-au stabilit reședința în circumscripția electorală în care au loc alegeri, care nu au solicitat înscrierea în Registrul electoral cu adresa de reședință;
- membrii biroului electoral, precum și personalul tehnic auxiliar și personalul însărcinat cu menținerea ordinii votează, dacă domiciliază în unitatea administrativ-teritorială, iar în cazul Bucureștiului, dacă domiciliază în sectorul pentru care se votează la secția respectivă.
- cetățenii UE cu drept de vot omiși din copia de pe lista electorală complementară care fac dovada că au domiciliul/reședința în circumscripția electorală în care au loc alegeri, cu oricare dintre documentele emise de Inspectoratul General pentru Imigrări sau cu unul dintre următoarele documente:
 - a) acte încheiate în condițiile de validitate prevăzute de legislația română în vigoare, privind titlul locativ, respectiv contractul de vânzare-cumpărare, contractul de închiriere și altele;
 - b) declarația scrisă a găzduitorului, persoană fizică sau juridică, de primire în spațiu, însoțită de unul dintre documentele prevăzute la lit. a);
 - c) declarația pe propria răspundere a solicitantului, însoțită de nota de verificare a polițistului de ordine publică, prin care se certifică existența unui imobil și faptul că solicitantul locuiește efectiv la adresa declarată, pentru persoana fizică ce nu poate prezenta documentele prevăzute la lit. a) și b);
 - d) documentul eliberat de primărie, din care să rezulte că solicitantul figurează înscris în Registrul agricol, pentru mediul rural.
- cetățenii UE care și-au schimbat adresa la care locuiesc în altă circumscripție electorală după transmiterea copiei de pe lista electorală complementară către biroul electoral al secției de votare;

Art 18, Legea 115/2015

(1) Până cel mai târziu cu 45 de zile înaintea datei scrutinului [4 septembrie pentru alegerile locale din 2020], cetățenii cu drept de vot care și-au stabilit reședința în circumscripția electorală în care au loc alegeri pot solicita primarului, pe baza actului de identitate, înscrierea în Registrul electoral cu adresa de reședință pentru scrutinul respectiv.

(2) Persoanele prevăzute la alin. (1) își exercită dreptul de vot la scrutinul pentru care au solicitat înscrierea în Registrul electoral cu adresa de reședință numai în circumscripția electorală unde își au reședința.

(3) Persoanele prevăzute la alin. (1) vor figura numai în listele electorale permanente ale circumscripției electorale unde își au reședința.

(4) În ziua votării, președintele biroului electoral al secției de votare înscrie în lista electorală suplimentară, în condițiile prevăzute la art. 85 alin. (2) - (4), persoanele prevăzute la alin. (1) care nu au solicitat înscrierea în Registrul electoral cu adresa de reședință.

(5) Președintele biroului electoral al secției de votare înscrie în lista electorală suplimentară, în condițiile prevăzute de art. 85 alin. (2) - (4), persoanele omise din lista electorală permanentă, care se prezintă la vot.

Art 85, Legea 115/2015

(4) În baza rezultatelor generate de SIMPV, a comunicărilor efectuate prin intermediul acestuia și a verificării actului de identitate, președintele biroului electoral al secției de votare:

- a) îndrumă alegătorul să voteze la secția de votare la care este arondat, în cazul în care este arondat la altă secție de votare;
- b) îndrumă alegătorul să voteze la secția de votare unde a fost arondat conform reședinței, în cazul în care acesta face parte dintre persoanele prevăzute la art. 18 alin. (1);
- c) înscrie în lista electorală suplimentară persoana care s-a prezentat la vot, este omisă din lista electorală permanentă, are domiciliul în raza teritorială a secției de votare respective și nu face parte dintre persoanele prevăzute la art. 18 alin. (1); în cazul în care persoana omisă este înscrisă în lista electorală permanentă existentă la altă secție de votare, președintele biroului electoral al acelei secții de votare va fi notificat de către sistemul informatic în acest sens și va radia persoana respectivă din lista electorală permanentă; după ce alegătorul semnează în lista electorală suplimentară îi încredințează buletinele de vot și ștampila cu mențiunea "VOTAT";
- d) permite alegătorului care îndeplinește condițiile prevăzute de lege și este înscris în lista electorală permanentă sau în copia de pe lista electorală complementară să voteze; în acest sens, după ce alegătorul semnează în lista electorală permanentă sau în copia de pe lista electorală complementară îi încredințează buletinele de vot și ștampila cu mențiunea "VOTAT".

Art 24, Legea 115/2015

(1) În ziua votării, președintele biroului electoral al secției de votare înscrie în lista electorală suplimentară cetățenii Uniunii Europene omiși din copia de pe lista electorală complementară care se prezintă la vot și fac dovada că au domiciliul sau reședința în raza teritorială a secției de votare respective, cu oricare dintre documentele emise de Inspectoratul General pentru Imigrări sau cu unul dintre documentele prevăzute la art. 23 alin. (3).

(2) În cazul în care alegătorul, cetățean al Uniunii Europene, își schimbă adresa la care locuiește în altă circumscripție electorală după înaintarea copiei de pe lista electorală complementară la biroul electoral al secției de votare, acesta își exercită dreptul de vot în circumscripția electorală pe a cărei rază teritorială locuiește, în baza oricărui document valabil de identitate însoțit de certificatul de înregistrare care atestă noua adresă sau, după caz, de cartea de rezidență permanentă ori de permisul de ședere permanentă care atestă adresa anterioară, însoțit de o adeverință eliberată de formațiunea teritorială competentă a Inspectoratului General pentru Imigrări, care atestă adresa actuală. Totodată, în vederea exercitării dreptului de vot, cetățeanul Uniunii Europene poate adresa primarului o cerere, însoțită de unul dintre documentele prevăzute la art. 23 alin. (3); primarul comunică, de îndată, biroului electoral al secției de votare cererea cetățeanului Uniunii Europene, pentru înscrierea acestuia în lista electorală suplimentară.

(3) În situațiile prevăzute la alin. (2), alegătorul este înscris, în ziua alegerilor, pe lista electorală suplimentară, de către președintele secției de votare în a cărei rază teritorială se află noua adresă la care locuiește persoana respectivă.

Listele complementare

Art 21, Legea 115/2015

(1) Listele electorale complementare au caracter permanent și îi cuprind pe toți cetățenii Uniunii Europene cu drept de vot care se află în evidențele Inspectoratului General pentru Imigrări și au domiciliul sau reședința în localitatea pentru care se întocmește lista.

(2) Listele electorale complementare se întocmesc și se actualizează de primar, împreună cu formațiunile teritoriale ale Inspectoratului General pentru Imigrări.

Copiile de pe listele electorale complementare se înaintează de către primar, în 2 exemplare, către birourile electorale ale secțiilor de votare și cuprind

cetățenii UE cu drept de vot care se află în evidențele Inspectoratului General pentru Imigrări și au domiciliul sau reședința arondată respectivei secții de votare.

Un exemplar este pus la dispoziția alegătorilor pentru consultare, iar celălalt este utilizat în ziua alegerilor; al treilea exemplar se păstrează de către primar.

Modificările survenite în lista electorală complementară, după trimiterea copiilor se comunică biroului electoral al secției de votare, de către primar, în cel mult 24 de ore.

Extrasul pentru urna specială (mobilă)

Pentru cetățenii cu drept de vot care nu se pot deplasa la sediul secției de votare din cauză de boală sau invaliditate, membrii biroului electoral al secției de votare pot pune la dispoziție o urnă specială. Votul cu urna specială se face pe baza unui extras:

Art 91, Legea 115/2015

(2) În cazurile prevăzute la alin. (1), votarea se face numai pe baza unui extras întocmit personal de președintele biroului electoral de pe lista electorală permanentă, copia listei electorale complementare sau de pe lista suplimentară existentă la secția respectivă. Extrasul se semnează de către președinte și se ștampilează, iar persoanele cuprinse în aceste extrase trebuie să fie radiate din celelalte liste existente la secție.

Alegătorii introduși în extras trebuie să fie radiati de pe celelalte liste.

Observatorii nu au acces direct la informațiile de pe listele electorale, din motive care țin de protecția datelor personale. Cu toate acestea, este indicat să încercați să observați dacă listele au fost întocmite corespunzător, solicitând informații unuia sau mai multor membri ai biroului electoral.

V. ORGANIZAREA VOTĂRII ȘI ZIUA SCRUTINULUI

Când se votează

Votarea se desfășoară între orele 7 și 21, doar în țară.

Unde se votează

Alegătorii pot vota în una din următoarele situații (vezi și excepțiile la secțiunea dedicată listelor suplimentare):

- Pe liste permanente, conform adresei de domiciliu, dacă alegătorul nu are o reședință secundară.
- Pe liste permanente, conform adresei de reședință, dacă alegătorul a făcut o cerere pentru a fi înscris în Registrul Electoral înainte de data 4 septembrie. Alegătorul va fi radiat de pe listele permanente de unde are domiciliul.
- Pe liste suplimentare, conform adresei de reședință, dacă alegătorul și-a stabilit o adresă de reședință (viză de flotant), inclusiv în ziua votului și nu a făcut cerere la primărie. În acest caz, alternativ, va putea vota și pe liste permanente, la adresa de domiciliu.
- Pe listele complementare, în cazul cetățenilor UE

Nu poate vota de două sau mai multe ori, ci doar într-unul dintre cele două locuri!

Hotărârea BEC nr. 81, REPUBLICATĂ 10.09.2020

Art. 2. – (1) Alegătorul votează numai la secția de votare unde este înscris în lista electorală permanentă ori la secția de votare unde este arondată adresa la care își are domiciliul sau reședința, după caz.

Alegătorul care, până cel mai târziu în data de 4 septembrie 2020, și-a stabilit reședința la o altă adresă decât cea de domiciliu și a solicitat înscrierea în registrul electoral cu adresa de reședință, votează numai la secția de votare unde este arondată strada la care își are reședința menționată în actul de identitate, urmând a fi înscris în lista electorală suplimentară dacă nu a solicitat înscrierea în listele electorale permanente cu adresa de reședință și se prezintă la vot la secția de votare la care este arondată adresa de reședință.

Alegătorul care nu și-a preschimbat actul de identitate după modificarea limitei unității administrativ-teritoriale unde își are domiciliul sau reședința, votează la secția de votare la care este arondată strada ce figurează la mențiunea privind domiciliul sau reședința înscrisă pe actul de identitate.

Hotărârea BEC nr. 86/10.09.2020

Art. I. – În interpretarea unitară a dispozițiilor art. 18 alin. (5) din Legea nr. 115/2015, cu modificările și completările ulterioare, alegătorul care și-a

stabilit reședința, ulterior datei de 4 septembrie 2020, la o adresă arondată altei secții de votare decât cea de la domiciliu, și care se prezintă la vot la secția de votare la care este arondată strada unde își are reședința menționată pe actul de identitate, va fi înscris în lista electorală suplimentară.

Vezi și secțiunea *Liste electorale* pentru alte situații (de exemplu, dacă alegătorul este omis de pe lista specială sau situațiile aferente alegătorilor comunitari) – pagina 30.

Documente pe baza cărora se poate vota

Conform Hotărârii BEC nr 81 din 7 septembrie, art 3, cetățenii își pot exercita dreptul de vot la secțiile de votare organizate **în România** în baza unuia dintre următoarele acte de identitate:

- *cartea de identitate*
- *cartea electronică de identitate*
- *cartea de identitate provizorie*
- *buletinul de identitate ori pașaportul diplomatic*
- *pașaportul diplomatic electronic*
- *pașaportul de serviciu sau pașaportul de serviciu electronic*
- *iar în cazul elevilor din școlile militare, carnetul de serviciu militar*

Nu se poate vota cu pașaportul CRDS sau pașaportul simplu electronic (turistic).

Se poate vota cu acte de identitate expirate

*Alegătorul care deține un act de identitate al cărui termen de valabilitate ar fi expirat în perioada **1 martie - 27 septembrie 2020**, își poate exercita dreptul de vot în baza acestuia.*

De asemenea, alegătorul comunitar care deține un certificat de înregistrare/carte de rezidență permanentă al căror termen de valabilitate a expirat între 1 martie - 27 septembrie 2020 poate vota pe baza acestora.

Campania electorală

**Campania a început
pe 28 august, ora
00:00
și se termină pe 26
septembrie, ora 7,00.**

Art 64, Legea 115/2015

Campania electorală începe cu 30 de zile înainte de data desfășurării alegerilor și se încheie în ziua de sâmbătă care precedă data alegerilor, la ora 7,00.

**Îndepărtarea
materialelor de
campanie este
obligatorie numai din
și de pe clădirea
sediului secției de
votare**

Art 81, Legea 115/2015

(3) Președintele biroului electoral al secției de votare dispune îndepărtarea materialelor de propagandă electorală de orice tip din și de pe clădirea sediului secției de votare. Îndepărtarea acestor materiale se solicită de președintele biroului electoral al secției de votare și se duce la îndeplinire de persoanele desemnate de primari în cel mult 2 ore de la comunicare.

Sondajele de opinie
pot fi efectuate în afara
localului de vot.

Sondajele se pot prezenta public doar după ora 21.

Art 75, Legea 115/2015

(1) Pot efectua sondaje de opinie la ieșirea de la urne institutele de sondare a opiniei publice sau societățile comerciale ori organizațiile neguvernamentale care au în obiectul de activitate realizarea de sondaje de opinie și care sunt acreditate de Biroul Electoral Central, prin hotărâre, în acest sens. Operatorii de sondaj ai acestora au acces, în baza acreditării instituției pentru care lucrează, în zona prevăzută la art. 83 alin. (1), fără a avea acces în interiorul localului de vot.

(2) În ziua votării este interzisă prezentarea sondajelor realizate la ieșirea de la urne, înainte de închiderea votării.

Materialele electorale

Cabina de vot

Amplasarea cabinelor de vot se face, de regulă, pe un perete liber al localului secției de votare. Peretele din spate al cabinei de vot nu trebuie poziționat în dreptul ușilor și ferestrelor, etc.

Hotărârea AEP nr. 44/2016**Art. 7. -**

(1) La fiecare 300 de alegători arondați la o secție de votare se asigură câte o cabină de vot, dar, de regulă, nu mai mult de 5 cabine de vot.

Se recomandă confecționarea și amplasarea unei cabine de vot pentru persoanele cu handicap locomotor, dimensionată și marcată corespunzător.

Art. 10. -

(1) Cabinele de vot și urnele de vot trebuie să fie amplasate în aceeași încăpere în care își desfășoară activitatea biroul electoral al secției de votare, în raza vizuală a membrilor acestuia.

(2) În timpul desfășurării votării trebuie asigurată limitarea/interzicerea staționării oricăror persoane pe o distanță de cel puțin 1-1,5 m față de locul unde sunt amplasate cabinele de vot și urnele de vot, cu excepția alegătorilor și a persoanelor desemnate de către președintele biroului electoral al secției de votare pentru însoțirea acestora în cazurile prevăzute de lege.

Urna de vot

este un recipient prevăzut cu o fantă pentru introducerea buletinelor de vot. Aceasta poate fi alcătuită dintr-un singur corp care se închide în

partea superioară cu un capac sau poate fi demontabilă, al cărei schelet se obține din îmbinarea unor elemente independente, ori chiar pliabilă, ale cărei construcție și materiale permit pliarea.

Nu există reglementări privind sigiliul urnei și, de regulă, este o bandă de hârtie șampilată și semnată.

De regulă, există minim un număr de ștampile egal cu cel al cabinelor de vot.

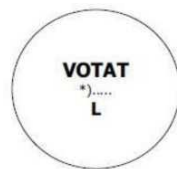
Ștampila VOTAT**Ștampila de control**

este unică pentru fiecare secție de votare. Se folosește pentru a ștampila (de regulă) ultima pagină a buletinelor de vot, pentru sigilii (ușă, urnă), pentru anularea buletinelor de vot, pentru copiile de pe liste electorale, pentru sigilirea ștampilelor VOTAT, pentru procesele verbale cu rezultate și pentru eventualele modificări care se realizează la sediul biroului electoral județean, dacă sunt necesare corecturi.

Timbrul autocolant

este lipit pe spatele cărților de identitate. Pe buletinele de identitate se aplică ștampila de control.

Un alegător poate primi până la 4 buletine de vot. În total, vor fi utilizate buletine pentru alegerea candidaților la următoarele funcții:

- Primar
- Primar general
- Președinte al consiliului județean
- Consilier local
- Consilier județean
- Consilier general

Buletinul de vot

BESV afișează câte un buletin de vot anulat, din fiecare categorie, în secția de votare.

Puteți vizualiza modele de buletine în [Hotărârea AEP 8/2020](#)

Accesul persoanelor cu dizabilități la procesul electoral

Vom urmări în ziua scrutinului dacă secțiile de votare sunt accesibile, iar procesul de votare pentru persoanele cu dizabilități (fizice, vizuale, auditive etc) se desfășoară conform prevederilor legale. Votarea cu urna mobilă ar trebui să fie o excepție, iar autoritățile ar trebui să facă toate demersurile necesare pentru a asigura accesibilitatea secțiilor de votare.

Câteva aspecte la care puteți fi atenți:

- Secțiile de votare sunt accesibile persoanelor cu dizabilități
- Persoanele care solicită asistență beneficiază de acest drept, iar ajutorul nu provine din partea membrilor birourilor electorale observatorilor, candidaților
- Toate aceste procese se desfășoară respectând secretul votului, fără niciun fel de bariere sau decizii care să influențeze votul.

Alegătorii care se deplasează la secția de votare, dar nu pot accesa localul de vot din cauza lipsei de accesibilitate nu pot vota la altă secție de votare la alegerile locale.

Urna specială (mobilă)

Urna specială poate fi solicită de următoarele categorii de alegători:

- Alegătorii care nu se pot deplasa la secția de votare din cauză de boală sau invaliditate
- Alegătorii internați într-o unitate sanitară publică sau privată, cămin pentru persoane vârstnice
- Alegătorii deținuți în baza unui mandat de arestare preventivă sau care se află în executarea unei pedepse privative de libertate
- Alegătorii aflați în arest la domiciliu

Cererile se primesc în prezența alegerilor între orele **18 și 20**, dar și mai târziu dacă situația care conduce la această solicitare apare ulterior. Pentru fiecare secție există o singură urnă mobilă, care trebuie să fie la ora 21:00 înapoi la secția de votare. Cererile trebuie însoțite de documente justificative.

Potrivit Ordinului nr. 1.594/140/2020 al Ministerului Sănătății și Ministerului de Interne, pentru votarea cu urna specială se vor respecta următoarele măsuri de siguranță sanitară (vezi și secțiunea III: Reguli de protecție împotriva COVID-19):

- Urna specială se va deplasa mai întâi la alegătorii care nu se pot deplasa din alte cauze decât COVID-19 (la domiciliile acestora, unități sanitare non-COVID, penitenciare etc) și numai după ce aceștia au votat la unitățile sanitare COVID-19 și la domiciliile alegătorilor aflați în izolare și carantină.
- Membrii echipei care însoțește urna specială vor purta măști și mănuși care trebuie schimbate sau dezinfectate după fiecare incintă vizitată.
- Echipa nu va intra în locuințele alegătorilor, ci va rămâne la intrare.
- Pentru alegători, regulile privind purtarea măștii și păstrarea distanței de un metru se aplică la fel ca la secția de votare.
- Unitățile sanitare la care se deplasează urna specială vor asigura echipament de protecție pentru persoanele care însoțesc urna specială.

Hotărârea BEC 81/2020, republicată

Art. 6. - (1) Alegătorii care nu se pot deplasa la sediul secției de votare din cauză de boală sau invaliditate pot depune cereri pentru exercitarea dreptului de vot prin intermediul urnei speciale dacă au domiciliul sau reședința în localitatea sau sectorul municipiului București în care se află secția de votare.

(2) Cererea se depune numai la secția de votare la care este arondat imobilul unde solicită să se deplaseze urna specială, în preziua votului - 26 septembrie 2020, între orele 18.00-20.00, cu excepția situațiilor în care cauza de boală sau invaliditate survine ulterior.

(3) Același drept îl au și cetățenii Uniunii Europene aflați în aceeași situație, sub condiția îndeplinirii, după caz, a cerințelor prevăzute de art. 21 alin. (1), art. 23 alin. (1) sau art. 24 alin. (1) și (2) din Legea nr. 115/2015, cu modificările și completările ulterioare.

(4) Cererea poate fi depusă prin intermediul oricărei persoane, trebuie formulată în scris, tehnoredactată sau întocmită olograf, trebuie să fie datată și semnată de către alegătorul care solicită urna specială și va cuprinde obligatoriu: numele, prenumele, codul numeric personal, domiciliul sau reședința, seria și numărul actului de identitate.

(5) Pentru verificarea condiției ca alegătorii să nu se poată deplasa la sediul secției de votare din cauză de boală sau invaliditate, președintele biroului electoral al secției de votare va analiza orice acte medicale sau alte acte oficiale, anexate în copie cererii de exercitare a dreptului la vot prin intermediul urnei speciale, din care să rezulte că persoanele respective nu se pot deplasa la secția de votare; din conținutul înscrisurilor primite trebuie să se poată stabili lipsa posibilității de autodeplasare a alegătorului, nefiind necesar ca acestea să cuprindă în mod expres sintagma „persoană netransportabilă”.

(6) În soluționarea cererilor de exercitare a dreptului la vot prin intermediul urnei speciale, președintele biroului electoral al secției de votare va putea să întreprindă și alte verificări, apelând la orice mijloace de informare, în cazul în care în înscrisurile anexate cererii se precizează doar un cod de boală sau de invaliditate, urmând ca pe baza acestor informații să se aprecieze, în măsura posibilului pentru o persoană informată în mod rezonabil, asupra compatibilității bolii cu posibilitatea de autodeplasare a alegătorului.

(7) Pentru a primi aceste cereri, președinții secțiilor de votare vor asigura permanența la sediul secției de votare, în preziua votării - 26 septembrie 2020, între orele 18.00-20.00.

(8) După expirarea perioadei prevăzute la alin. (2), în care se pot depune cererile pentru exercitarea votului prin intermediul urnei speciale, președintele biroului electoral al secției de votare le va analiza împreună cu ceilalți membri, iar în cazul în care sunt considerate întemeiate și cuprind toate mențiunile obligatorii, va dispune înscrierea datelor de identificare ale persoanelor

netransportabile în extrasul din listele electorale, pe care îl va semna și parafa cu ștampila de control a secției de votare.

(9) *Președintele secției de votare va dispune apoi formarea unei echipe compuse din cel puțin doi membri ai biroului electoral al secției de votare, care urmează ca, în ziua votului - 27 septembrie 2020, să se deplaseze cu urna specială.*

(10) *Echipa compusă pentru deplasarea cu urna specială se deplasează numai la adresele unde figurează domiciliul sau reședința persoanelor netransportabile din extrasul listei electorale, urmând ca exercitarea dreptului de vot, prin înmânarea unui buletin de vot și a ștampilei cu mențiunea „VOTAT” să fie realizată numai după ce alegătorul prezintă actul de identitate și a semnat extrasul din lista electorală în dreptul datelor privind identitatea sa.*

(11) *Echipa compusă pentru deplasarea cu urna specială va avea următoarele materiale necesare exercitării votului:*

- a) urna specială, care este sigilată cu ștampila de control a secției de votare;*
- b) extrasul listei electorale care cuprinde toate datele de identificare ale persoanelor ce urmează a vota prin intermediul urnei speciale în respectiva unitate;*
- c) o tușieră;*
- d) o ștampilă cu mențiunea „VOTAT”;*
- e) cel puțin un pix, cu pastă de culoare albastră;*
- f) buletine de vot pe care este aplicată ștampila de control a secției de votare și timbre autocolante, în număr necesar corespunzător extrasului listei electorale.*

Alegătorii internați într-o unitate sanitară publică sau privată, cămin pentru persoane vârstnice ori alte asemenea așezăminte sociale publice sau private

Art. 7. - (1) Alegătorii aflați în vreuna dintre situațiile de la art. 6 alin. (1) sau (3), care sunt internați într-o unitate sanitară publică sau privată, cămin pentru persoane vârstnice ori alte asemenea așezăminte sociale publice sau private, pot solicita exercitarea dreptului de vot prin intermediul urnei speciale, numai dacă au domiciliul sau reședința în localitatea sau, în cazul municipiului București, în sectorul pe raza căruia se află unitatea respectivă.

(2) Prevederile art. 6 alin. (2) și (4) se aplică în mod corespunzător.
[...]

(6) în ziua votării, conducătorii unităților prevăzute la alin. (1) permit accesul în unitate al echipei biroului electoral al secției de votare, care se deplasează cu urna specială.

(7) Accesul urnei speciale în unitățile prevăzute la alin. (1) se va face conform normelor de protecție sanitară aplicabile acestora.

Alegătorii deținuți în baza unui mandat de arestare preventivă sau persoanele care execută o pedeapsă privativă de libertate

Art. 8. - (1) *Persoanele deținute în baza unui mandat de arestare preventivă sau persoanele care execută o pedeapsă privativă de libertate, dar care nu și-au pierdut drepturile electorale, și care au domiciliul sau reședința în unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia se află penitenciarul sau locul de deținere, iar în cazul municipiului București, în sectorul pe raza căruia se află penitenciarul sau locul de deținere, votează prin intermediul urnei speciale, potrivit procedurii prevăzute la alin. (2) - (9).*

(3) *Cererile de votare prin intermediul urnei speciale se formulează în scris de persoanele prevăzute la alin. (1), vor fi datate și semnate olograf și vor cuprinde obligatoriu: numele, prenumele, data nașterii, codul numeric personal, domiciliul, seria și numărul actului de identitate; **cererile astfel formulate se depun la directorii penitenciarelor sau ai locurilor de deținere, cel mai târziu în preziua votării - 26 septembrie 2020, ora 12.00.***

(4) *În preziua votării - 26 septembrie 2020, între orele 18.00-20.00, directorul penitenciarului sau al locului de deținere asigură depunerea cererilor întocmite potrivit alin. (3) la biroul electoral al secției de votare în a cărei rază teritorială se află penitenciarul sau locul de deținere respectiv.*

[...]

(7) *Prevederile art. 6 alin. (8) - (11) se aplică în mod corespunzător.*

(8) *În vederea exercitării dreptului de vot, directorul penitenciarului sau al locului de detenție, după caz, eliberează temporar persoanelor prevăzute la alin.(1), numai pentru exercitarea dreptului de vot, actul sau documentul de identitate aflat în dosarul individual.*

(9) *În ziua votării - 27 septembrie 2020, directorul penitenciarului sau al locului de deținere, după caz, va permite accesul echipei biroului electoral al secției de votare, care se deplasează cu urna specială, în vederea exercitării dreptului de vot, operațiune ce va avea loc într-un spațiu anume amenajat pentru votare, care trebuie să beneficieze de dotări minime pentru asigurarea secretului votului.*

(10) *Prevederile alin. (1)-(9) se aplică în mod corespunzător și persoanelor reținute.*

Alegătorii în arest la domiciliu

Art. 9. - (1) *Persoanele aflate în arest la domiciliu își exercită dreptul de vot prin intermediul urnei speciale, în măsura în care solicită această modalitate de vot, dacă au domiciliul sau reședința în unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia execută măsura, iar în cazul municipiului București, în sectorul pe raza căruia execută măsura.*

(2) *Cererea prevăzută la alin. (1) **va fi însoțită obligatoriu de copia***

hotărârii judecătorești în baza căreia s-a dispus măsura arestului la domiciliu.

(3) Prevederile art. 6 alin. (4), (8) - (11) se aplică în mod corespunzător.

[...]

(2) Președinții birourilor electorale ale secțiilor de votare vor dispune măsurile necesare, astfel încât la ora încheierii votării, respectiv ora 21.00, urna specială să se afle în localul de vot.

Observatorii au dreptul de a însoți urna specială. Cu toate acestea, vă rugăm să ne consultați prin intermediul call center-ului dacă doriți să observați votul cu urna specială, având în vedere situația epidemiologică creată de COVID-19. Recomandăm să nu observați votul cu urna specială în instituții sau alte locuri care pot reprezenta riscuri de îmbolnăvire.

Persoane care pot asista la procesul electoral în ziua votului

Persoanele acreditate care pot observa operațiunile efectuate de birourile electorale sunt definite de Legea 135/2020, respectiv **art 89 (1) din Legea 208/2015**.

Art. 83 din Legea 115/2015

(5) În afara membrilor biroului electoral al secției de votare, operatorilor de calculator ai biroului electoral al secției de votare, candidaților, persoanelor acreditate potrivit legii, precum și reprezentanților mass-mediei români și străini, nicio altă persoană nu poate staționa în locurile publice din zona de votare sau în localul de vot mai mult decât timpul necesar pentru votare.

Primarul și consilierii locali au voie să stea în secția de votare dacă sunt și candidați

(6) Pentru menținerea ordinii în localul secției de votare și în împrejurimile acestuia, președintele biroului electoral al secției de votare are la dispoziție mijloacele de ordine necesare, puse la dispoziție prin grija prefecților.

Art 89 (1) din Legea 208/2015

(1) La toate operațiunile efectuate de birourile electorale ale secțiilor de votare pot asista, în afara membrilor acestora, a operatorilor de calculator și a personalului de pază, candidații, persoanele acreditate în condițiile prezentei legi, reprezentanții Autorității Electorale Permanente, membrii birourilor electorale de circumscripție, ai oficiilor electorale și ai Biroului Electoral Central.

(2) În sensul prezentei legi, prin persoane acreditate se înțelege următoarele:

a) **observatori interni**, desemnați de către asociații sau fundații, care desfășoară activități de apărare a democrației și a drepturilor omului, acreditate de către AEP;

b) **reprezentanți ai instituțiilor mass-media românești**, acreditate de AEP

c) **observatori internaționali**, desemnați de către organizații străine sau internaționale pentru observarea alegerilor ori invitați de către autoritățile române, acreditați de către AEP;

d) **reprezentanți ai instituțiilor mass-media străine**, acreditați de AEP

e) **delegați ai partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale și ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale**, acreditați de către birourile electorale de circumscripție, conform legii.

Art 90 din Legea 208/2015

(1) Persoanele acreditate pot asista la operațiunile electorale în ziua votării, începând cu ora 6,00 și terminând cu momentul încheierii și semnării de către membrii biroului electoral al secției de votare a procesului-verbal de constatare a rezultatelor votării în secția respectivă.

(2) Persoanele acreditate nu pot interveni în niciun mod în organizarea și desfășurarea alegerilor, având numai dreptul de a sesiza în scris președintele biroului electoral în cazul constatării unei neregularități. Orice act de propagandă electorală, precum și încălcarea în orice mod a prevederilor prezentei legi atrag aplicarea sancțiunilor legale, suspendarea acreditării de către biroul electoral care a constatat abaterea, iar în ziua votării, îndepărtarea imediată a persoanei respective din secția de votare.

(3) La biroul electoral al secției de votare, persoanele acreditate pot staționa numai în spațiul stabilit în acest sens în sala de votare de către președintele biroului electoral al secției de votare.

Vezi și [Hotărârea Autorității Electorale Permanente nr. 6/2020](#).

Refuzul de a permite accesul observatorului este contravenție

Art 108, Legea 115/2015

n) refuzul de a permite accesul persoanelor prevăzute la art. 83 alin. (5) în localul de vot

Art 108, Legea 115/2015

p) refuzul de a se conforma dispozițiilor președintelui biroului electoral al secției de votare cu privire la asigurarea ordinii în localul de vot și în împrejurimi, potrivit dispozițiilor art. 83 alin. (1);

t) purtarea, pe durata votării, de către membrii biroului electoral al secției de votare sau de către persoanele acreditate de ecusoane, insigne sau alte însemne de propagandă electorală;

Refuzul de a se conforma dispozițiilor președintelui BESV și purtarea de însemne electorale sunt contravenții

! Contravențiile de mai sus se sancționează cu amendă de la 600 lei la 1.000 lei, respectiv 1.000 lei la 1.400 lei

Vezi mai multe detalii în secțiunea *Contravenții*

Hotărârea AEP 6/2020

Art 8 (3) Filmarea și/sau fotografierea locurilor publice din zona de votare și localul secției de votare vor putea fi efectuate fără a aduce atingere secretului votului și cu respectarea dispozițiilor art. 90 alin. (3) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Fotografierea și filmarea sunt permise. Solicitați acordul președintelui BESV

Pregătirea secției de votare în ziua precedentă scrutinului

În preziua alegerilor membrii birourilor electorale se reunesc la ora 18 la secția de votare pentru a primi materialele electorale, pentru a aranja secția de votare și pentru a primi cereri pentru urna mobilă. Este interzisă părăsirea localului cu ștampilele, buletinele de vot sau listele electorale.

BESV primește de la biroul de circumscripție, prin intermediul primarului, buletinele de vot, ștampila de control, formularul listei suplimentare, ștampilele VOTAT, timbrul autocolant, pe baza unui proces verbal. De asemenea, de la primar primesc listele electorale, formulare, ecusoane. Tot pe 26 septembrie trebuie să se prezinte și operatorul de calculator, care stă pe toată durata procedurii de aranjare a secției de votare.

Ziua alegerilor – înainte de deschiderea votării (formular A)

În ziua alegerilor, vă veți începe activitatea la ora 6.00 urmărind dacă ușa

secției de votare a fost sigilată, dacă urnele sunt goale înainte de a fi sigilate și dacă numărul de buletine de vot și al ștampilelor corespunde nevoilor secției de votare, precum și cu numerele din procesul verbal de recepție; observați dacă se pun ștampilele de control (vezi model în secțiunea *materialele electorale*) pe ultima pagină (de regulă) a buletinelor de vot. De asemenea, trebuie să urmăriți dacă se permite accesul persoanelor acreditate la această etapă.

Trebuie să vă asigurați și că birourile electorale sunt dotate cu materiale de protecție și dezinfectanți și că există un circuit pe care îl pot urmări alegătorii pentru a asigura siguranța acestora.

Art 82, Legea 115/2015

(1) În ziua alegerilor, la ora 6,00, președintele biroului electoral al secției de votare, în prezența celorlalți membri, verifică urnele, cabinele, existența listelor electorale, a buletinelor de vot și a ștampilelor necesare votării, după care închide și sigilează urnele prin aplicarea ștampilei de control a secției de votare.
(2) Pe măsură ce deschide pachetele sigilate, președintele este obligat să asigure aplicarea ștampilei de control pe ultima pagină a fiecărui buletin de vot din acestea.

Ghidul președintelui BESV – ordinea operațiunilor

urnele fixe	☐
urna specială	☐
listele electorale permanente, copiile de pe listele electorale complementare	☐
cabinele de votare	☐
pachetele sigilate cu buletine de vot	☐
ștampila de control	☐
ștampilele cu mențiunea „VOTAT”	☐
tușierele	☐
celelalte materiale necesare desfășurării procesului de votare	☐

Votarea (Formular B)

În timpul votării nu pot fi mai mult de 20 de persoane în secția de votare (cel mult 15 persoane în afară de alegători și cel mult 5 alegători), care trebuie să mențină cel puțin un metru între ele. **Pentru regulile privind COVID-19 și pașii votării vezi și secțiunea III.**

Înainte de intrarea în secția de votare, observatorii trebuie să ia cunoștință de orice tensiuni neobișnuite manifestate la intrarea lor în secția de votare, fie din pricina prezenței lor, fie pentru alte motive. Este posibil ca primele câteva

minute să fie esențiale pentru formarea unei impresii imediate și realiste asupra situației din secția de votare.

Trebuie să vă asigurați și că birourile electorale sunt dotate cu materiale de protecție și dezinfectanți și că există un circuit pe care îl pot urmări alegătorii pentru a asigura siguranța acestora.

Observații la intrarea în secția de votare și în afara acesteia³

- În secția de votare există materiale de campanie electorală sau se desfășoară activități de campanie?
- Se constată prezența unor mari grupuri de persoane în fața secției de votare? Dacă alegătorii își așteaptă rândul afară, aceasta se face de o manieră ordonată? Dacă persoanele prezente nu sunt alegători, există indicii privitoare la identitatea lor?
- Există indicii privitoare la acțiuni de intimidare?
- Alegătorii sunt îndemnați să voteze sau să nu voteze, sau să voteze într-un anumit fel?
- Sunt prezenți reprezentanții forțelor de ordine? Dacă da, comportamentul lor este adecvat?
- Accesul la secția de votare este dificil? Ar putea o persoană cu handicap să intre în secția de votare fără ajutor?

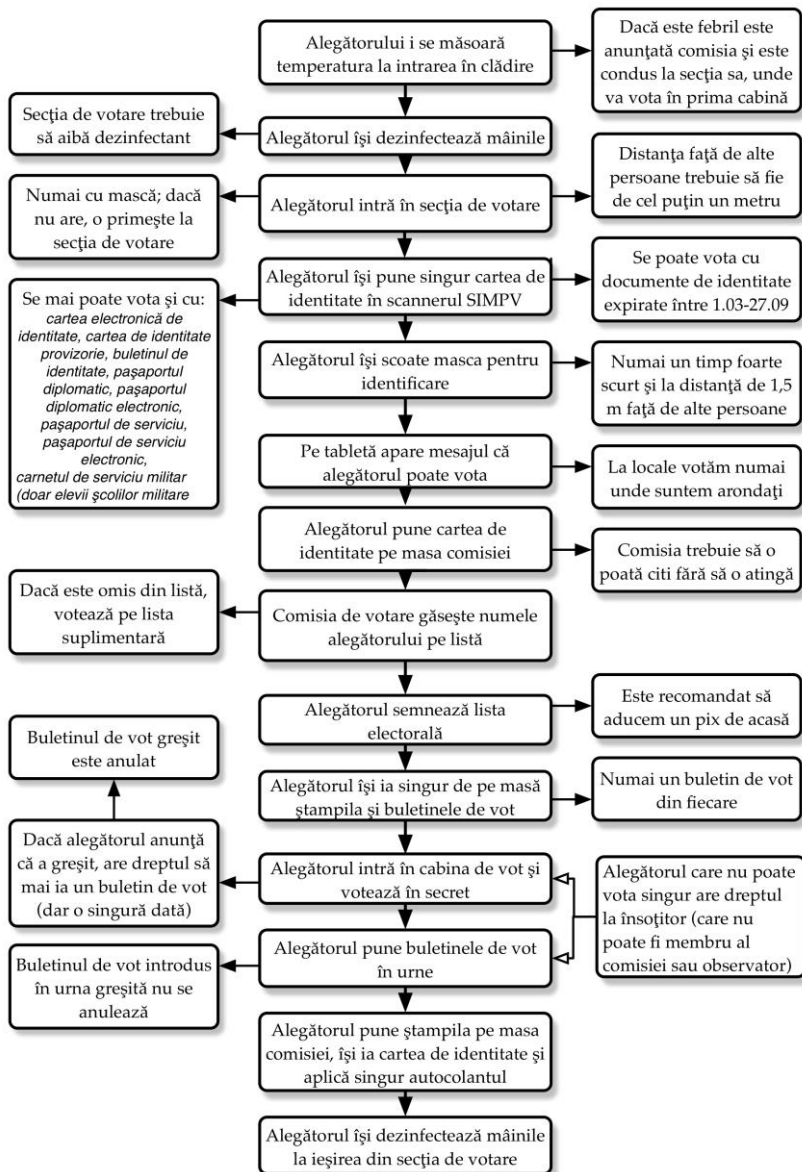
Atribuțiile și jurisdicția președintelui biroului electoral

Art 83, Legea 115/2015

(1) Președintele biroului electoral al secției de votare este obligat să ia măsurile necesare pentru ca alegerile să decurgă în bune condiții. În acest scop, puterile lui se întind și în afara localului secției de votare, până la o distanță de 500 metri.

Etapele votării sunt următoarele (vezi și pagina 51 pentru **secțiunea legată de SIMPV**):

³ Cele mai frecvente vulnerabilități le găsiți și în secțiunea de mai jos, preluată și adaptată din Manualul OSCE/ODIHR de observare a alegerilor, ediția a VI-a, www.osce.org/odihr/elections/68439

Art 85, Legea 115/2015

(2) Accesul alegătorilor în sala de votare are loc în serii corespunzătoare numărului cabinelor. Fiecare alegător prezintă actul de identitate, respectiv documentul de identitate, operatorului de calculator al biroului electoral al secției de votare, care înscrie codul numeric personal al alegătorului în Sistemul informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal.

(5) În situația în care alegătorul, din motive bine întemeiate, constatate de către președintele biroului electoral al secției de votare, nu poate semna în lista electorală, președintele face o mențiune în lista electorală, confirmată prin semnătura sa și a încă unui membru al biroului electoral.

(6) Alegătorii votează separat, în cabine închise, aplicând ștampila cu mențiunea "VOTAT" în patruleterul care cuprinde lista de candidați sau numele candidatului pe care îl votează.

(7) Ștampila cu mențiunea "VOTAT" trebuie să fie rotundă și astfel dimensionată încât să fie mai mică decât patruleterul în care se aplică.

(8) După ce au votat, alegătorii îndoiesc buletinele de vot astfel încât pagina albă care poartă ștampila de control să rămână în afară și le introduc în urnă, având grijă să nu se deschidă.

(11) Ștampila cu mențiunea "VOTAT", încredințată pentru votare, se restituie președintelui, care o aplică pe actul de identitate, menționând și data scrutinului. În cazul alegătorilor care votează pe baza cărții de identitate, pe versoul acesteia se aplică un timbru autocolant cu mențiunea "VOTAT" și data scrutinului.

(12) Președintele poate lua măsuri ca staționarea unui alegător în cabina de votare să nu se prelungească nejustificat.

Eliberarea unui nou buletin de vot

Art 85 (9) Îndoirea greșită a buletinului de vot nu atrage nulitatea votului, dacă secretul votului este asigurat.

(10) În cazul în care buletinul de vot se deschide în așa fel încât secretul votului nu mai este asigurat, acesta se anulează și se dă alegătorului, numai o singură dată, un nou buletin de vot, făcându-se mențiune despre aceasta în procesul-verbal al operațiunilor de votare.

Contestarea identității alegătorului

Art. 88. - Candidații și alegătorii au dreptul să conteste identitatea persoanei care se prezintă la vot. În asemenea cazuri, identitatea celui în cauză se

stabilește de președintele biroului electoral al secției de votare prin orice mijloace. În cazul în care contestația este întemeiată, președintele biroului electoral al secției de votare îl oprește de la vot pe alegătorul contestat, consemnează faptul într-un proces-verbal și sesizează autoritățile polițienești.

Asistarea alegătorilor

Art. 90 (1) *Prezența oricărei persoane în cabinetele de vot, în afara celei care votează, este interzisă.*

(2) *Alegătorul care, din motive temeinice, constatate de președintele biroului electoral al secției de votare, nu poate să voteze singur are dreptul să cheme în cabina de votare, în scopul de a-l ajuta, un însoțitor ales de el. Acesta nu poate fi din rândul persoanelor acreditate, al membrilor biroului electoral al secției de votare sau al candidaților.*

Suspendarea votării

Art. 89. – (1) *Președintele biroului electoral al secției de votare poate suspenda votarea pentru motive temeinice. Suspendarea nu poate depăși o oră și este anunțată prin afișare la ușa localului de vot cu cel puțin o oră înainte. Durata tuturor suspendărilor nu poate depăși două ore.*

(2) *În timpul suspendării, urnele de votare, ștampilele, buletinele de vot și toate lucrările biroului electoral rămân sub pază permanentă, iar membrii biroului nu pot părăsi sala de votare în același timp.*

(3) *Persoanele care, potrivit art. 83 alin. (5), au dreptul să asiste la votare nu pot fi obligate să părăsească sala de votare pe timpul suspendării operațiunilor.*

Sistemului informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal (SIMPV) și rolul operatorilor de calculator

SIMPV este sistemul electronic care are rolul de a verifica identitatea persoanei, de a preveni votul multiplu și de a transmite rezultatele din secțiile de votare către nivelul ierarhic superior. În secția de votare există un operator și o tabletă, prin intermediul căreia operatorul realizează toate operațiunile. Operatorul nu este parte din BESV, iar deciziile le ia doar președintele biroului electoral la solicitarea operatorului. *Vezi secțiunea Ziua alegerilor.*

Cum funcționează SIMPV?

Funcționarea SIMPV este reglementată de **Legea 208/2015**, **Legea 115/2015 (art 85 – 86)**, respectiv **Hotărârea AEP 36/2019**

Operatorul de calculator solicită alegătorului să așeze documentul de identitate în fantă și în funcție de mesajul primit de sistem se pot lua mai multe măsuri, după cum urmează (Hotărârea AEP 36/2019):

Situație	Măsură ce urmează a fi luată
a) pentru alegătorul care se regăsește în listele electorale permanente ale secției respective și care nu a mai votat la același tur de scrutin, mesajul evidențiat pe fond de culoare verde va fi "Alegătorul (Se înscriu numele și prenumele.), cu CNP, poate vota la această secție de votare, fiind înscris în lista electorală permanentă la poziția nr."	după ce validează operațiunea de preluare a codului numeric personal al alegătorului care s-a prezentat la vot, operatorul de calculator indică numărul poziției la care este înscris alegătorul.
b) pentru persoana care nu a împlinit vârsta de 18 ani până în ziua votării inclusiv, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi "ATENȚIE! Persoana cu CNP nu are drept de vot. Nu a împlinit vârsta de 18 ani!"	operatorul de calculator are obligația de a-i aduce la cunoștință președintelui biroului electoral al secției de votare mesajul sau mesajele apărute în interfața ADV. + operatorul de calculator nu poate valida operațiunea de preluare în ADV a codului numeric personal al persoanei care nu are încă vârsta de 18 ani la data la care s-a prezentat la vot.
c) pentru persoana căreia i s-a interzis exercitarea dreptului de vot sau care a fost pusă sub interdicție, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi "ATENȚIE! Persoana (Se înscriu numele și prenumele.), cu CNP, nu are drept de vot!"	operatorul de calculator are obligația de a-i aduce la cunoștință președintelui biroului electoral al secției de votare mesajul sau mesajele apărute în interfața ADV. + operatorul de calculator validează operațiunea de preluare în ADV a codului numeric personal al alegătorului care s-a prezentat la vot numai în baza deciziei președintelui biroului electoral al secției de votare de a permite exercitarea dreptului de vot.
d) pentru alegătorul care figurează ca înscris deja în SIMPV, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi "ATENȚIE! Alegătorul român (Se înscriu numele și prenumele.), cu CNP"	operatorul de calculator are obligația de a-i aduce la cunoștință președintelui biroului electoral al secției de votare mesajul sau mesajele apărute în interfața ADV. + operatorul de calculator validează operațiunea de

figurează că a votat la Secția de votare nr. din localitatea, județul, la ora"	preluare în ADV a codului numeric personal al alegătorului care s-a prezentat la vot numai în baza deciziei președintelui biroului electoral al secției de votare de a permite exercitarea dreptului de vot. + președintele biroului electoral al secției de votare va contacta telefonic, prin intermediul terminalului pus la dispoziție de către Serviciul de Telecomunicații Speciale, președintele biroului electoral al secției de votare unde alegătorul figurează deja înscris în SIMPV, în vederea identificării eventualei semnături a acestuia în dreptul datelor sale de identificare din listele electorale. Convorbirea va fi înregistrată de Serviciul de Telecomunicații Speciale.
e) pentru alegătorul care se prezintă la vot la o altă secție de votare decât cea unde este înscris în lista electorală permanentă și care nu a mai votat la același tur de scrutin, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi "Alegătorul (Se înscriu numele și prenumele.), cu CNP, este arondat la Secția de votare nr. din localitatea, județul"	operatorul de calculator are obligația de a-i aduce la cunoștință președintelui biroului electoral al secției de votare mesajul sau mesajele apărute în interfața ADV. + operatorul de calculator validează operațiunea de preluare în ADV a codului numeric personal al alegătorului care s-a prezentat la vot numai în baza deciziei președintelui biroului electoral al secției de votare de a permite exercitarea dreptului de vot.
f) pentru alegătorul care este omis din lista electorală permanentă și care nu a mai votat la același tur de scrutin, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi "Persoana cu CNP nu este înscrisă în listele electorale permanente."	operatorul de calculator are obligația de a-i aduce la cunoștință președintelui biroului electoral al secției de votare mesajul sau mesajele apărute în interfața ADV. + operatorul de calculator validează operațiunea de preluare în ADV a codului numeric personal al alegătorului care s-a prezentat la vot numai în baza deciziei președintelui biroului electoral al secției de votare de a permite exercitarea dreptului de vot. + președintele biroului electoral al secției de votare va contacta Autoritatea Electorală Permanentă prin Centrul de preluare a apelurilor.
g) pentru alegătorul care a formulat cerere de votare prin intermediul urnei speciale și care	operatorul de calculator are obligația de a-i aduce la cunoștință președintelui biroului electoral al secției de votare mesajul sau mesajele apărute în

se prezintă la secția de votare, fără a mai fi votat la același tur de scrutin, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi "Alegătorul (Se înscriu numele și prenumele.), cu CNP , figurează că a făcut cerere de vot cu urma specială la Secția de votare nr. din localitatea, județul, la ora"	interfața ADV. + operatorul de calculator validează operațiunea de preluare în ADV a codului numeric personal al alegătorului care s-a prezentat la vot numai în baza deciziei președintelui biroului electoral al secției de votare de a permite exercitarea dreptului de vot.
h) pentru alegătorul care se prezintă la vot cu un act de identitate care nu se află în termen de valabilitate, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi "Atenție! Este posibil ca actul de identitate să fie expirat."	operatorul de calculator are obligația de a-i aduce la cunoștință președintelui biroului electoral al secției de votare mesajul sau mesajele apărute în interfața ADV. + operatorul de calculator validează operațiunea de preluare în ADV a codului numeric personal al alegătorului care s-a prezentat la vot numai în baza deciziei președintelui biroului electoral al secției de votare de a permite exercitarea dreptului de vot.

Situațiile prevăzute la alin. (2) lit. b) și c), precum și deciziile președintelui BESV de a permite sau nu exercitarea dreptului de vot se consemnează în scris în formularul privind consemnarea cazurilor deosebite semnalate de SIMPV.

Art. 21. -

(1) După validarea operațiunii de preluare în ADV a codului numeric personal al alegătorului care se prezintă la vot, în cazul alegerilor locale și parlamentare, SIMPV va semnala operatorilor de calculator din secțiile de votare, unde alegătorii sunt înscriși în listele electorale permanente, situațiile în care aceștia figurează că au fost înscriși în SIMPV la alte secții de votare decât unde au fost arondați conform domiciliului sau reședinței, după cum urmează:

a) pentru secțiile de votare din țară, în interfața ADV va apărea notificarea "Alegătorul (Se înscriu numele și prenumele.), cu CNP., înscris în lista electorală permanentă la poziția, a fost înscris în SIMPV la Secția de votare nr., localitatea, județul, la ora";

(2) La alegerile locale și parlamentare, operatorii de calculator au obligația de a aduce la cunoștința președinților birourilor electorale ale secțiilor de votare notificările prevăzute de alin. (1), în vederea radierii din listele electorale permanente a alegătorilor care au votat la alte secții de votare.

(3) Prevederile alin. (1) lit. a) și alin. (2) se aplică în mod corespunzător în cazul cetățenilor Uniunii Europene înscrși în copiile de pe listele electorale complementare sau ale listelor electorale speciale care votează în baza certificatului de înregistrare sau a cărții de rezidență permanentă.

Dacă întâlniți situația în care votează un alegător comunitar, vă rugăm să consultați art 25 din **Hotărârea AEP 36/2019**

Art 24

(8) Prevederile alin. (1) - (7) se aplică în mod corespunzător în cazul cetățenilor Uniunii Europene înscrși în copiile de pe listele electorale complementare care votează în baza certificatului de înregistrare sau a cărții de rezidență permanentă.

(9) Situațiile prevăzute la alin. (1) lit. b) -h) și deciziile președintelui biroului electoral al secției de votare de a permite sau nu exercitarea dreptului de vot se consemnează în scris în formularul privind consemnarea cazurilor deosebite semnalate de SIMPV, al cărui model este prevăzut în anexa nr. 2.

Deciziile nu sunt luate de operatori, ci de președinte BESV.

Ce se întâmplă dacă SIMPV indică un posibil vot multiplu?

În ziua alegerilor, dacă sistemul arată că o persoană figurează că ar fi votat și în altă secție de votare, președintele secției de votare trebuie să verifice și să întreprindă următorii pași:

Hotărârea BEC nr. 107/18.09.2020

Art. 1. – În cazul în care, urmare a introducerii codului numeric personal al unui alegător în Sistemul informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal, denumit în continuare SIMPV, acesta semnalează faptul că persoana care s-a prezentat la vot și-a mai exercitat dreptul de vot în aceeași zi la alegerile pentru autoritățile administrației publice locale din anul 2020, președintele biroului electoral al secției de votare va efectua următoarele operațiuni:

- va aduce la cunoștința alegătorului că SIMPV a semnalat că și-a mai exercitat o dată dreptul de vot la aceste alegeri și că fapta unei persoane care votează de două sau mai multe ori constituie infracțiunea de fraudă la vot prevăzută de art. 387 alin. (1) lit. b) din Codul Penal și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi;
- în cazul în care alegătorul stăruie în solicitarea de a-și exercita dreptul de vot, chiar și după ce i s-au făcut precizările de la lit. a), va contacta telefonic, prin intermediul terminalului pus la dispoziție de către Serviciul de Telecomunicații Speciale, președintele biroului electoral al secției de votare unde alegătorul figurează deja înscris în SIMPV, în vederea identificării eventualei semnături a acestuia în dreptul datelor sale de identificare din listele electorale; convorbirea va fi înregistrată de Serviciul de Telecomunicații Speciale;
- în cazul în care președintele biroului electoral al secției de votare apelate conform lit. b) infirmă existența unei semnături în lista electorală în dreptul alegătorului în cauză, îi va permite exercitarea dreptului de vot;
- în cazul în care președintele biroului electoral al secției de votare apelate confirmă existența unei semnături în lista electorală în dreptul alegătorului în cauză, îi va permite să voteze numai după ce acesta va completa și semna împreună cu președintele biroului electoral al secției de votare și operatorul de calculator, procesul-verbal al cărui formular este prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. – Tipizatele procesului-verbal al cărui model este prevăzut în anexă vor fi puse la dispoziția birourilor electorale ale secțiilor de votare prin grija primarilor.

O alertă SIMPV nu poate opri de la vot un alegător. Incidentele descrise mai sus vor fi cercetate de Poliție, care va stabili dacă există vot multiplu. De exemplu, președintele biroului electoral nu poate stabili în ziua alegerilor dacă semnătura de pe liste chiar aparține persoanei respective sau un alt alegător a semnat din greșeală.

Disfuncționalitățile SIMPV

Hotărârea AEP 36/2019

! Art. 35. - (1) Disfuncționalitatea SIMPV nu determină suspendarea sau întreruperea votării.

(2) Operatorul de calculator va aduce de îndată la cunoștința președintelui biroului electoral al secției de votare următoarele situații:

a) defecțiuni ale terminalului informatic sau ale echipamentelor conexe;

b) defecțiuni ale conexiunilor la SIMPV;

c) imposibilitatea de a accesa și/sau de a efectua operațiuni în interfața ADV în modul online;

d) întârzierile mai mari de 2 minute în primirea mesajelor prevăzute de prezentele norme metodologice.

(4) În situațiile prevăzute la alin. (2), președintele biroului electoral al secției de votare va întocmi procesul-verbal în care vor fi consemnate aspectele constatate, precum și durata disfuncționalității. Procesul-verbal, al cărui model este prevăzut în anexa nr. 3, se semnează de către președintele biroului electoral al secției de votare, precum și de către operatorul de calculator.

(5) Apariția și încetarea disfuncționalității Sistemului informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal sunt notificate telefonic, de îndată, biroului electoral ierarhic superior, precum și Centrului de preluare a apelurilor, de către operatorul de calculator sau președintele biroului electoral al secției de votare.

(6) Serviciul de Telecomunicații Speciale asigură asistența tehnică în vederea remedierii cauzelor care au condus la disfuncționalitatea SIMPV.

(7) Situațiile prevăzute la alin. (2) sunt aduse la cunoștința membrilor biroului electoral al secției de votare de către președintele acestuia.

Art. 36. - (1) Pe perioada disfuncționalității SIMPV, la secțiile de votare din țară, în cazul în care terminalul informatic este funcțional, alegătorii prezintă actele de identitate operatorului de calculator, care validează în ADV, în modul off-line, codurile numerice personale ale alegătorilor care se prezintă la vot.

(2) În cazul în care, într-o secție de votare din țară, terminalul informatic nu este funcțional, până la momentul înlocuirii acestuia se utilizează numai listele electorale pe suport hârtie. Alegătorii care se prezintă la vot pe durata disfuncționalității SIMPV sunt înscrși și în formularul în care se consemnează codurile numerice personale ale alegătorilor care se prezintă la vot pe durata disfuncționalității Sistemului informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal, al cărui model este prevăzut în anexa nr. 4.

(4) După încetarea disfuncționalității terminalului informatic sau după înlocuirea acestuia de către Serviciul de Telecomunicații Speciale, operatorul de calculator va introduce codurile numerice personale ale alegătorilor care s-au prezentat la vot pe perioada disfuncționalității acestuia, în termenul prevăzut de art. 14 alin. (9).

(5) După încetarea disfuncționalității SIMPV, în cazul în care terminalul informatic este funcțional, datele înscrise în ADV în modul off-line sunt transmise automat către Sistemul informatic central unde sunt verificate.

Eventualele notificări privind cazurile în care sunt înregistrate în SIMPV persoane omise din listele electorale permanente, cazurile în care o persoană a votat fără a avea acest drept, deși era înscrisă în lista persoanelor cărora li s-a interzis exercitarea acestui drept și a persoanelor puse sub interdicție, precum și cazurile în care un alegător a votat de mai multe ori sunt transmise Ministerului Afacerilor Interne, conform prezentelor norme metodologice.

(6) În situația în care conexiunea cu Sistemul informatic central a terminalului informatic din secția de votare este întreruptă, la mesajele returnate se va adăuga mesajul "SIMPV nu este accesibil".

(7) În situația în care conexiunea cu Sistemul informatic central a terminalului informatic din secția de votare este întreruptă, ADV va verifica doar dacă alegătorii sunt înscrși în lista electorală permanentă a secției de votare sau dacă nu figurează în evidența persoanelor cărora li s-a interzis exercitarea dreptului de vot sau care au fost puse sub interdicție.

(8) Pe durata disfuncționalității SIMPV, președinții birourilor electorale ale secțiilor de votare din țară verifică prin intermediul terminalului telefonic pus la dispoziție de către Serviciul de Telecomunicații Speciale, prin serviciul USSD, dacă alegătorii care se prezintă la vot au drept de vot și dacă aceștia figurează că au mai votat. Jurnalizarea verificărilor prin serviciul USSD se transmite în timp real potrivit prezentelor norme metodologice.

Urna specială - SIMPV

Pentru procedura de solicitare a urnei speciale vezi paginile 40-41.

Hotărârea AEP 36/2019

Art. 26. - (1) *Datele personale ale alegătorilor care formulează cereri de votare prin intermediul urnei speciale, aprobate de către președintele biroului electoral al secției de votare conform legii, sunt preluate prin tastarea codului numeric personal în secțiunea destinată acestui scop în interfața ADV.*

(2) În urma preluării datelor de identificare prevăzute la alin. (1), în interfața ADV pot apărea unul sau mai multe dintre mesajele prevăzute la art. 24 și 25.

(3) La solicitarea președintelui biroului electoral al secției de votare făcută înaintea plecării echipei de membri ai biroului electoral al secției de votare care însoțește urna specială, operatorul de calculator repetă operațiunea prevăzută la alin. (1) și îi comunică mesajul returnat de SIMPV.

(4) La momentul întoarcerii echipei de membri ai biroului electoral al secției de votare care însoțește urna specială, operatorul de calculator validează în ADV, în baza semnăturii din extrasul din lista electorală permanentă, lista electorală

complementară sau din lista suplimentară, după caz, codul numeric personal al alegătorului care a votat prin intermediul urnei speciale.

Sistemul SIMPV are și rolul de a înregistra procedurile de numărare a voturilor.
Vezi secțiunea *Închiderea secției și numărarea voturilor*

Întrebări pentru membrii BESV

Pentru a afla informațiile de mai jos, observatorii trebuie să discute cu mai mulți membri ai BESV care reprezintă diferite partide politice, în condițiile în care situația din secția de votare o permite. Printre întrebările ce pot fi adresate membrilor secției de votare se numără următoarele:

- Cum au fost selectați membrii comisiei? Reprezintă ei partidele politice? Care este profesia lor în mod obișnuit?
- Sunt prezenți toți membrii comisiei? Există membri care au fost împiedicați să facă parte din comisie?
- Cum sunt împărțite îndatoririle membrilor comisiei secției de votare pentru a asigura eficiența și siguranța votării?
- Membrii comisiei de votare au participat la o instruire formală?
- Când au fost primite buletinele de vot și celelalte materiale necesare votării și cum au fost păstrate acestea înainte de ziua alegerilor?
- Câte buletine de vot au fost primite inițial de secția de votare respectivă?
- Există suficiente buletine de vot și materiale necesare votării?
- Care este numărul total al alegătorilor înscriși pe liste de alegători la secția de votare respectivă și câți alegători s-au prezentat la vot?
- Există o listă de alegători care votează la domiciliu cu urna specială și, dacă da, există un număr neobișnuit de mare de alegători pe listă?
- Au existat cazuri în care alegătorii au fost împiedicați să voteze deoarece numele lor nu apărea pe liste la această secție de votare? Dacă unii alegători nu s-au prezentat cu actele de identitate necesare, cum s-a rezolvat această problemă?
- Au avut loc tulburări sau nereguli, au fost primite reclamații, și cum au fost rezolvate?

Observatorii trebuie să încerce să stabilească dacă membrii comisiei par a fi bine instruiți și s-au familiarizat cu procedurile de votare, dacă par a fi liberi să discute despre îndatoririle lor, precum și dacă par să-și îndeplinească

îndatoririle în mod imparțial.

Observarea scrutinului

Observatorii trebuie să urmărească cu atenție toate procedurile desfășurate la secția de votare. Observatorii trebuie să decidă pe baza judecății personale dacă anumite aspecte sau proceduri prezintă nereguli și să le semnaleze.

Printre problemele și procedurile care trebuie urmărite se numără următoarele:

- Există indicii de dezorganizare, ca de exemplu cozi neobișnuit de lungi sau întârzieri excesive?
- În secția de votare există materiale de campanie electorală sau se desfășoară activități de campanie electorală?
- Se încearcă să se solicite alegătorilor să voteze într-un anumit fel, sau se exercită presiuni asupra acestora? Există indicii privind anumite acțiuni de intimidare?
- În secțiile de votare se află reprezentanți ai poliției, ai forțelor de ordine sau ai autorităților guvernamentale?
- Sunt prezente în secția de votare alte persoane care nu par a avea funcții oficiale?
- Procesul de votare este administrat de alte persoane decât membrii comisiei, respective operatorul de calculator sau membrii comisiei primesc instrucțiuni de la alte persoane?
- Cum se stabilește identitatea alegătorilor? Alegătorii prezintă documentele necesare?
- Alegătorii semnează în listele de alegători, iar cărțile lor de identitate sunt marcate cu timbrul autocolant?
- Există semnături aparent identice în lista de alegători?
- Există cazuri în care alegătorii sunt împiedicați să voteze deoarece nu sunt înscrși în liste?
- Buletinele de vot au ștampila secției de votare?
- Alegătorii primesc mai multe buletine de vot, sau există alte indicii privind votarea multiplă?
- Există indicii privind introducerea în urnă a mai multor buletine de vot decât cele la care au dreptul alegătorii?
- Alegătorii manifestă o bună înțelegere a procesului electoral, sau există un număr mare de alegători care solicită ajutor?
- Formatul secției de votare ar putea fi cauza compromiterii secretului votului?

- Alegătorilor li se permite să intre însoțiți în cabina de vot?
- Există alegători care votează în afara cabinei de vot?
- Sediul secției de votare este accesibil pentru o persoană cu dizabilități neasistată?
- Alegătorii care au nevoie de asistență primesc ajutorul adecvat?
- Urnele sunt amplasate în raza vizuală a comisiei electorale și a observatorilor?
- Urnele sunt sigilate corespunzător?
- Toate procedurile de votare sunt urmate eficient și adecvat?

Alte contacte stabilite la secțiile de votare

Pe lângă discuțiile cu membrii secțiilor de votare și constatările independente, observatorii trebuie să încerce să discute cu alți observatori sau delegați ai mass media sau partidelor politice întâlniți în secția de votare. Comentariile acestora pot oferi informații suplimentare privind atmosfera în care se desfășoară votarea la respectiva secție de votare și activitatea membrilor comisiei.

Posibile probleme de luat în considerare în timpul votării:

- Acțiuni inoportune din partea forțelor de ordine și/sau poliției, ca de exemplu notarea sau raportarea prin telefon a datelor privind prezența la vot sau rezultatelor.
- Prezența unor grupuri numeroase de alegători în vecinătatea secțiilor de votare poate indica faptul că participarea acestora la vot este coordonată și/sau nu rezultă din voința proprie; observatorii trebuie să cerceteze dacă asemenea grupuri sunt însoțite de persoane care le coordonează și dacă există indicii privind mita electorală.
- Utilizarea neregulamentară a urnelor mobile (observatorii trebuie să rețină că numai alegătorii care au depus cerere scrisă pot utiliza urna mobilă).
- Înscrieri foarte numeroase în listele suplimentare. În timpul votării, înainte de a ieși din secția de votare (pentru orice motiv, inclusiv însoțirea urnei mobile) este recomandat ca observatorii să noteze de fiecare dată numărul alegătorilor înscriși pe liste suplimentare și să-l compare cu numărul alegătorilor înscriși pe liste suplimentare la întoarcerea observatorului în secția de votare, pentru a putea afla dacă într-un timp scurt comisia a înscris în liste speciale un număr anormal de mare de alegători.
- Urnă nesigilată (starea sigiliilor nu se menționează separat în procesul

verbal).

- Confuzie sau lipsă de organizare, cazuri în care membrii comisiilor de votare nu urmează procedurile
- Prezența persoanelor neautorizate în secțiile de votare
- Desfășurarea activităților de campanie în ziua votării, materiale de campanie în secțiile de votare
- Deschiderea cu întârziere a secțiilor de votare, întârzieri excesive în administrarea votării
- Limitarea dreptului alegătorilor de a-și exprima votul
- Cazurile în care identitatea alegătorilor nu este verificată
- Cazurile în care secretul votului nu este asigurat, cabine de vot deschise
- Inadvertențe în listele de alegători
- Votarea în grup, votul multiplu
- Introducerea în urnă a mai multor buletine de vot decât cele la care au dreptul alegătorii
- Buletine de vot dinainte marcate sau buletine de vot pe care se marchează anumite semne
- Absența materialelor electorale necesare
- Activități inoportune din partea reprezentanților candidaților sau partidelor politice, imixtiuni în activitatea comisiilor electorale sau observatorilor
- Influența autorităților sau partidelor locale în secțiile de vot. Se poate întâmpla ca persoane care nu fac parte din biroul electoral să încerce să influențeze procesul electoral prin presiuni asupra alegătorilor, observatorilor, celorlalți reprezentanți ai partidelor etc. În acest context, adresați-vă președintelui biroului electoral, pentru a lua măsuri și comunicați cu organizația care v-a acreditat sau sunați la call center
- Transportul organizat al alegătorilor. Deși nu este o infracțiune în sine, poate deseori implica influențarea alegătorilor sau chiar mituirea acestora. Dacă observați astfel de activități, este de dorit să urmăriți activitatea pe termen mai lung, să notați numerele de înmatriculare și să le comunicați coordonatorului
- Necunoașterea legislației de către membrii biroului electoral. Dacă observați probleme care rezultă din astfel de cauze, cel mai important este să faceți o observație, pornind de la textul legal, reprodus cât mai exact. Rețineți că nu faceți parte din biroul electoral, așadar nu încercați să controlați organizarea alegerilor. Nu participați la luarea deciziilor sau la numărarea voturilor.

Închiderea secției și numărarea voturilor (Formular C)

La numărare nu pot fi mai mult de 20 de persoane în secția de votare, care trebuie să mențină cel puțin un metru între ele. Trebuie să vă asigurați că această procedură nu limitează transparența procesului. Vezi mai multe detalii privind regulile de siguranță în secțiunea III, pag. 18.

Art 92, Legea 115/2015

(1) La ora 21,00 președintele biroului electoral al secției de votare declară votarea încheiată și dispune închiderea localului secției de vot.

(2) Alegătorii care la ora 21,00 se află în localul secției de vot pot să își exercite dreptul de vot.

(3) La ora 21,00, urna specială trebuie să se afle în localul secției de vot.

Art 93, Legea 115/2015; procedurile de numărare în secții (formular C)

(1) După închiderea secției de vot, președintele, în prezența membrilor biroului electoral, declanșează operațiunile de numărare a buletinelor de vot și de consemnare a rezultatului votării, după cum urmează:

a) **verifică starea sigiliilor de pe urnele de votare, sigilează fanta urnelor de votare, introduce ștampilele cu mențiunea "VOTAT" într-un plic care se sigilează prin aplicarea ștampilei de control a secției de votare.** Disparația uneia sau a mai multor ștampile se consemnează la pct. i) al procesului-verbal prevăzut la art. 94 alin. (3);

b) **anulează buletinele de vot neîntrebuințate, prin înscrierea pe diagonala primei pagini a mențiunii "ANULAT" și aplicarea ștampilei de control a secției de votare; în cazul în care există pachete intacte cu buletine de vot, mențiunea "ANULAT" se înscrie o singură dată pe pachetul respectiv și se aplică o singură dată ștampila de control a secției de votare; numărul acestor buletine se înscrie la pct. f) al procesului-verbal prevăzut la art. 94 alin. (3);**

c) **stabilește numărul alegătorilor înscrși în lista electorală permanentă și în copia de pe lista electorală complementară primite din partea primarului unității administrativ-teritoriale pe a cărei rază își are sediul secția de votare.** Este interzis ca pe aceste liste să existe ștersături, modificări sau completări, altele decât cele rezultate din aplicarea art. 85 alin. (4) lit. d), art. 87 și, respectiv, art. 91 alin. (2). Rezultatul numărării se înscrie la pct. a1), respectiv a2) din modelul procesului-verbal prevăzut la art. 94 alin. (3);

d) **stabilește numărul alegătorilor prezenți la urne, prin numărarea semnăturilor înscrise pe listele electorale existente în secția de votare.**

Rezultatele sunt consemnate în procesul-verbal la pct. b1), b2), respectiv b3) și b4) din modelul prevăzut la art. 94 alin. (3);

e) **după desigilarea urnei se numără voturile găsite în urnă**, evidențiindu-se separat voturile valabil exprimate, respectiv voturile nule pentru consiliul local, consiliul județean sau, după caz, Consiliul General al Municipiului București, respectiv pentru primar, președintele consiliului județean sau, după caz, primarul general al municipiului București;

f) **citește cu voce tare, la deschiderea fiecărui buletin de vot, lista de candidați care a fost votată sau, după caz, numele și prenumele candidatului independent ori numele și prenumele candidatului pentru funcția de primar sau numele și prenumele candidatului pentru funcția de președinte al consiliului județean care a fost votat și arată buletinul de vot celor prezenți**; buletinele de vot deschise sunt selectate în funcție de consiliul local, consiliul județean sau, după caz, în funcție de Consiliul General al Municipiului București și în funcție de primar, președinte al consiliului județean ori, după caz, de primar general al municipiului București, sunt așezate în funcție de partide politice, alianțe politice, alianțe electorale sau organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale și de candidați independenți și sunt numărate și legate separat;

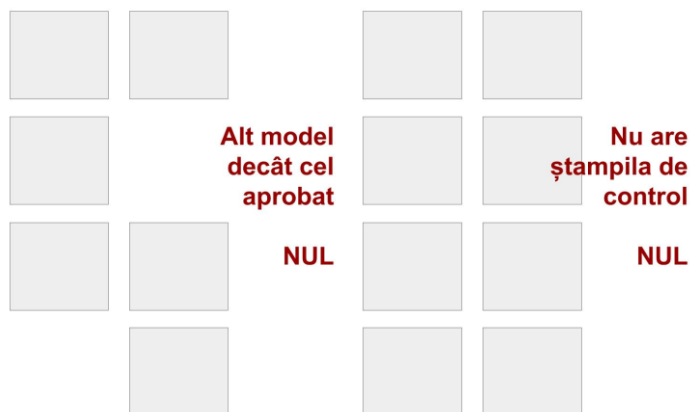
g) **se consemnează rezultatul votului în tabele separate pentru consiliul local, pentru consiliul județean, pentru primar, respectiv pentru președintele consiliului județean, de către un membru al biroului electoral al secției de votare, desemnat de președinte**; dacă la consemnarea rezultatelor sunt prezenți și candidați, aceștia au dreptul să întocmească și ei un tabel; în cazul municipiului București, se întocmește și un tabel distinct pentru Consiliul General al Municipiului București, precum și unul pentru primarul general al municipiului București;

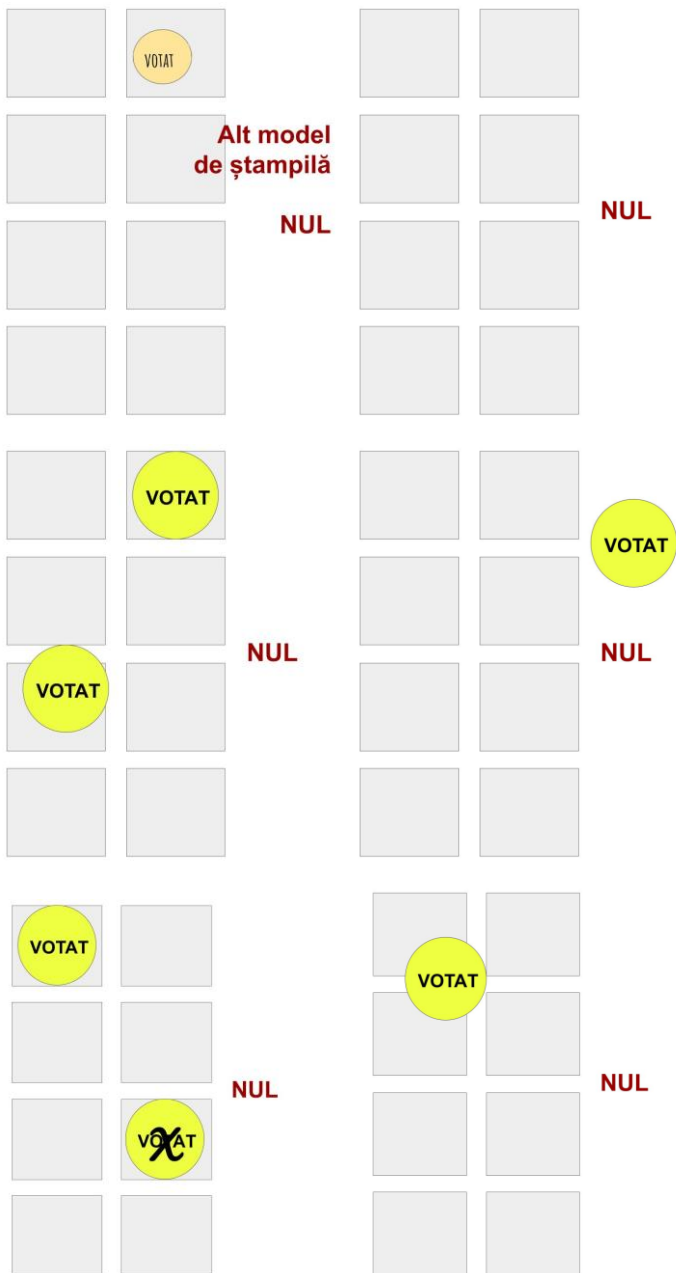
h) **în tabelele prevăzute la lit. g) se înscriu și numărul total al votanților, numărul total al voturilor nule, listele de candidați sau, după caz, numele și prenumele candidaților independenți și numele și prenumele candidaților pentru funcția de primar și ale candidaților pentru funcția de președinte al consiliului județean, precum și numărul voturilor valabil exprimate pentru fiecare**; tabelele astfel întocmite sunt instrumente de lucru pentru completarea proceselor-verbale;

Buletine de vot valabile și nule

Potrivit [Hotărârii BEC nr. 108/18.09.2020](#) sunt **valabile** buletinele de vot care se încadrează în una din următoarele situații:

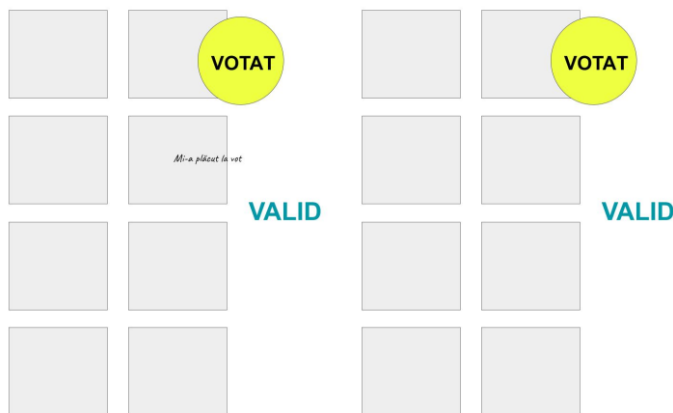
- ștampila cu mențiunea „VOTAT” este aplicată în interiorul unui singur patruleter;
- ștampila cu mențiunea „VOTAT” depășește limitele patruleterului, dar opțiunea alegătorului este evidentă (inclusiv situația în care ștampila atinge doar un patruleter);
- ștampila cu mențiunea „VOTAT” este aplicată în interiorul unui patruleter, dar pe buletinul de vot sunt înscrise diverse mențiuni ale alegătorului (votul este considerat valabil indiferent de mențiunile înscrise pe buletinul de vot);
- ștampila cu mențiunea „VOTAT” este aplicată în interiorul unui patruleter, dar pe buletinul de vot alegătorul a aplicat una sau mai multe ștampile fără să atingă vreun alt patruleter

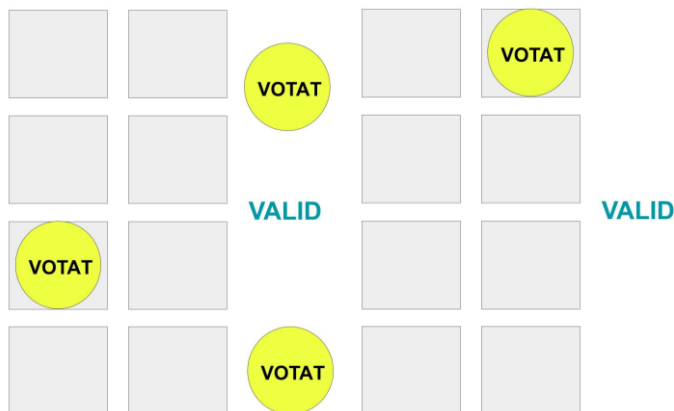

Sunt considerate voturi **nule**, următoarele buletine de vot găsite în urnele de vot:

- buletinul de vot pe care nu a fost aplicată ștampila de control a secției de votare;
- buletinul de vot care are alt model decât cel legal aprobat;
- buletinul de vot pe care a fost aplicată o ștampilă cu mențiunea „VOTAT” care are alt model decât cel legal aprobat;
- buletinul de vot pe care nu a fost aplicată ștampila cu mențiunea „VOTAT”;
- buletinul de vot pe care ștampila cu mențiunea „VOTAT” este aplicată în două sau mai multe patrulete;
- buletinul de vot pe care ștampila cu mențiunea „VOTAT” este aplicată în două sau mai multe patrulete, chiar dacă unele ștampile au fost tăiate/anulate de alegător;
- buletinul de vot pe care ștampila cu mențiunea „VOTAT” a fost aplicată în exteriorul patruleterelor și nu atinge niciun patrulete;
- buletinul de vot pe care ștampila cu mențiunea „VOTAT” atinge două sau mai multe patrulete.

Buletinele de vot nule nu intră în calculul voturilor valabil exprimate.

Cine poate asista la numărarea voturilor

(2) Deschiderea urnelor se face numai în prezența membrilor biroului și, după caz, a persoanelor care au dreptul să asiste la votare. La numărarea voturilor pot participa, ca delegați, reprezentanții tuturor partidelor politice, alianțelor politice și alianțelor electorale sau organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care au participat la alegeri și nu au reprezentanți în biroul electoral al secției de votare.

Consemnarea rezultatelor, verificarea corelațiilor și întocmirea proceselor verbale

Art 94, Legea 115/2015

(1) După numărarea voturilor, președintele biroului electoral al secției de votare încheie, separat pentru consiliul local, pentru consiliul județean, pentru primar, precum și pentru președintele consiliului județean, câte un proces-verbal, în două exemplare.

(2) În municipiul București, președintele biroului electoral al secției de votare încheie, după același model, și câte un proces-verbal pentru Consiliul General al Municipiului București și câte unul pentru primarul general al municipiului București.

Ce conține procesul verbal

Ghidul președintelui BESV

la pct. a	numărul total al alegătorilor prevăzut în listele electorale existente în secția de votare	$\text{pct. a} = \text{pct. a}_1 + \text{pct. a}_2 + \text{pct. a}_3 + \text{pct. a}_4$ din care: a_1 reprezintă numărul total al alegătorilor potrivit listei electorale permanente ($\text{pct. a}_1 \geq \text{pct. b}_1$) a_2 reprezintă numărul total al alegătorilor potrivit copieii de pe lista electorală complementară ($\text{pct. a}_2 \geq \text{pct. b}_2$) a_3 reprezintă numărul total al alegătorilor potrivit listelor electorale suplimentare ($\text{pct. a}_3 \geq \text{pct. b}_3$) a_4 reprezintă numărul total al alegătorilor în cazul cărora s-a folosit urna specială ($\text{pct. a}_4 \geq \text{pct. b}_4$)
la pct. b	numărul total al alegătorilor care s-au prezentat la urne, înscrși în listele electorale existente la secție	$\text{pct. b} = \text{pct. b}_1 + \text{pct. b}_2 + \text{pct. b}_3 + \text{pct. b}_4$ din care: b_1 reprezintă numărul total al alegătorilor care s-au prezentat la urne, înscrși în lista electorală permanentă b_2 reprezintă numărul total al alegătorilor care s-au prezentat la urne, înscrși în copia de pe lista electorală complementară b_3 reprezintă numărul total al alegătorilor care s-au prezentat la urne, înscrși în listele electorale suplimentare b_4 reprezintă numărul total al alegătorilor care s-au prezentat la urne, în cazul cărora s-a folosit urna specială
la pct. c	numărul total al voturilor valabil exprimate	($\text{pct. c} \leq \text{pct. b} - \text{pct. d}$) ($\text{pct. c} = \text{suma voturilor valabil exprimate la pct. g}$)
la pct. d	numărul voturilor nule	
la pct. e	numărul buletinelor de vot primite	($\text{pct. e} \geq \text{pct. c} + \text{pct. d} + \text{pct. f}$)
la pct. f	numărul buletinelor de vot neîntrebuințate și anulate	
la pct. g	numărul voturilor valabil exprimate, obținute de fiecare listă de candidați sau de fiecare candidat independent pentru funcția de consilier, ori, după caz, numărul voturilor valabil exprimate, obținute de fiecare candidat pentru funcția de primar, respectiv pentru funcția de președinte al consiliului județean	
la pct. h	expunerea pe scurt a întâmpinărilor formulate și a modului de soluționare a acestora, precum și a contestațiilor înaintate biroului electoral de circumscripție	
la pct. i	numărul ștampilelor cu mențiunea „VOTAT”	se menționează dispariția uneia sau mai multor ștampile, dacă este cazul, precum și starea sigiliilor de pe urne la încheierea votării

Dacă, înainte de întocmirea proceselor-verbale privind consemnarea rezultatelor votării, nu se confirmă corelațiile în aplicația informatică,

președintele BESV va lua măsuri de reverificare a datelor și de corectare a acestora.

Dacă în momentul consemnării rezultatului votării nu se pot finaliza operațiunile de înscriere

a datelor în aplicația informatică, întrucât, chiar și după reverificări, cheile de validare nu sunt respectate, președintele BESV trebuie să apeleze numărul unic al centrului de suport tehnic de unde va fi redirecționat către statisticienii din cadrul aparatului tehnic auxiliar al biroului electoral de circumscripție județeană sau de circumscripție a municipiului București.

Dacă, după efectuarea operațiunilor mai sus menționate, cheile de validare nu sunt respectate, președintele BESV va asigura încărcarea în SIMPV numai a fotografiei procesului-verbal.

Datele înscrise în aplicația instalată pe terminalul informatic (tableta) vor fi corectate și încărcate în SIMPV de președintele BESV, cu asistența operatorului de calculator, numai în baza hotărârii biroului electoral de circumscripție comunală, orășenească, municipală sau de sector al municipiului București, la sediul acestora.

Cine semnează procesul verbal

(4) Procesele-verbale se semnează de președinte și de membrii biroului electoral al secției de votare și poartă ștampila de control. Semnăturile se pun în dreptul numelui și prenumelui și, după caz, al apartenenței politice, respectiv după indicarea denumirii abreviate a partidului politic pe care îl reprezintă.

(5) Lipsa semnăturilor unor membri ai biroului electoral nu are nicio influență asupra valabilității procesului-verbal și a alegerilor. Președintele menționează motivele care au împiedicat semnarea.

Cine primește o copie după procesul verbal

(6) Membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare li se eliberează, la cerere, de către președintele biroului electoral o copie de pe fiecare proces-verbal. Cererea trebuie formulată în scris înainte de întocmirea procesului-verbal.

Puteti solicita să vi se permită să faceți o fotografie a procesului verbal. Nu există obligativitatea să vi se ofere o copie a PV.

Transmiterea documentelor la biroul electoral de circumscripție

Art 96, Legea 115/2015

(1) Pentru consiliul local, pentru consiliul județean, pentru primar, respectiv pentru președintele consiliului județean, se întocmește câte un dosar care cuprinde: procesul-verbal și contestațiile formulate, precum și buletinele de vot nule și cele contestate.

Dosarele se sigilează, se ștampilează, se transportă sub paza personalului structurilor Ministerului Afacerilor Interne și se predau biroului electoral de circumscripție de către președintele biroului electoral al secției de votare, în cel mult 24 de ore de la încheierea votării. Președintele biroului electoral al secției de votare trebuie însoțit de cel puțin 2 membri ai biroului, stabiliți prin tragere la sorți de către președinte.

(2) Predarea dosarelor se face pe bază de proces-verbal.

Înregistrarea audio-video a procedurilor cu ajutorul sistemului SIMPV

Art 8, Legea 135/2020

(1) La alegerile pentru autoritățile administrației publice locale din anul 2020, operatorii de calculator asigură, în condițiile stabilite prin hotărâre a Autorității Electorale Permanente, înregistrarea audiovideo neîntreruptă a operațiunilor efectuate de către membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare pentru numărarea voturilor.

(2) Președintele biroului electoral al secției de votare asigură transmiterea prin mijloace electronice către Sistemul informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal a fotografiei procesului-verbal privind consemnarea rezultatelor votării, precum și a informațiilor provenite din verificarea corelării datelor înscrise în procesele-verbale privind consemnarea rezultatelor votării.

(3) Înregistrările prevăzute la alin. (1) și fotografiile proceselor-verbale prevăzute la alin. (2) se realizează în localul de vot prin intermediul terminalelor informatice puse la dispoziție de Serviciul de Telecomunicații Speciale.

Observarea numărării voturilor și centralizării rezultatelor

La încheierea votării și începerea numărării voturilor, observatorii trebuie să se afle în secțiile de votare, deoarece accesul după închiderea secțiilor de votare nu este permis; pentru siguranță, se recomandă observatorilor să nu mai părăsească secția de votare după ora 20:45. Procedura standard pentru închiderea secției de votare și numărarea voturilor începe cu anularea

buletinelor de vot rămase neîntrebuițate și consemnarea numărului lor în rubricile corespunzătoare din procesul verbal. BESV sigilează separat ștampilele de vot, apoi urna de vot este deschisă și buletinele de vot sunt numărate și este întocmit procesul verbal.

Printre problemele și procedurile care trebuie urmărite se numără următoarele:

- Numărarea voturilor este efectuată de membrii comisiei sau sunt implicate și alte persoane?
- Membrii comisiei par a înțelege și respecta procedurile necesare?
- Buletinele de vot sunt numărate ordonat și în condiții de siguranță?
- Procedura de numărare a voturilor este transparentă? Sunt asigurate condițiile adecvate pentru observatori?
- Numărul alegătorilor care s-au prezentat la vot corespunde cu numărul buletinelor de vot din urnă?
- Buletinele de vot neutilizate sunt anulate și păstrate în condiții de siguranță?
- Buletinele de vot nule sunt identificate corect și uniform? Sunt buletinele de vot nule separate corespunzător și păstrate pentru o examinare ulterioară?
- Buletinele de vot conțin anumite semne neobișnuite menite să compromită secretul votului?
- Numărul buletinelor de vot nule pare neobișnuit de mare?
- Numărarea voturilor respectă principiul potrivit căruia buletinul de vot este considerat valabil dacă intenția alegătorului este clară?
- Buletinele de vot sunt sortate corect și numărate separat?
- Controversele și contestațiile sunt rezolvate în mod satisfăcător?
- Documentele oficiale ce conțin rezultatele scrutinului sunt completate corect la încheierea numărării voturilor și semnate de toate persoanele autorizate?
- Observatorii au posibilitatea de a obține copii oficiale ale procesului verbal ce conține rezultatele scrutinului de la secția de votare?
- Se constată acțiuni inoportune din partea forțelor de ordine și/sau poliției, ca de exemplu notarea datelor sau rezultatelor și raportarea acestora prin telefon?
- Membrii comisiei sunt de acord cu procedura de numărare a voturilor și cu rezultatele? dacă există controverse, cum s-a procedat în acest caz?

După numărarea buletinelor de vot, rezultatele de la secțiile de votare sunt transmise la biroul electoral de circumscripție, unde sunt centralizate.

Posibile probleme de luat în considerare în timpul numărării voturilor:

- Urnă nesigilată (starea sigiliilor nu se menționează separat în procesul verbal).
- Confuzie sau lipsă de organizare, cazuri în care membrii comisiilor de votare nu urmează procedurile
- Prezența persoanelor neautorizate în secțiile de votare
- Buletine de vot dinainte marcate
- Activități inoportune din partea reprezentanților candidaților sau partidelor politice, imixtiuni în activitatea comisiilor electorale sau observatorilor
- Adăugarea unor buletine de vot după deschiderea urnei de vot
- Proceduri dezordonate de numărare a voturilor
- Participarea la numărarea voturilor a persoanelor neautorizate
- Personal insuficient pentru efectuarea și supravegherea numărării voturilor
- Excluderea unor membri ai comisiilor de votare sau unor observatori
- Invalidarea arbitrară sau inconsecventă a buletinelor de vot
- Pierderea unor buletine sau urne de vot
- Numărarea voturilor sau înregistrarea rezultatelor intenționat incorectă
- Păstrarea în condiții precare a buletinelor de vot neutilizate
- Procesele verbale ce conțin rezultatele scrutinului nu sunt completate la secția de votare sau sunt completate cu creionul și nu cu cerneală
- Transportarea materialelor electorale la biroul electoral de circumscripție nu se efectuează în condiții de siguranță
- Falsificarea sau înlocuirea proceselor verbale; și
- Lipsa transparenței sau proceduri nereglementare constatate în cursul centralizării voturilor.

VI. CONTESTAȚII, CONTRAVENȚII, INFRAȚIUNI

V.1. Întâmpinări și contestații

Întâmpinările și contestațiile sunt o parte importantă a procesului de observare, astfel că vă rugăm să le acordați atenție sporită. Orice sesizare trebuie să se bazeze pe observație directă și nu pe informații obținute de la alte persoane.

Birourile electorale gestionează propria activitate și rezolvă întâmpinări cu privire la aceasta. Birourile electorale ierarhic superioare pot soluționa contestații cu privire la activitatea birourilor ierarhic inferioare.

Art 95, Legea 115/2015

(1) În timpul operațiunilor de votare, de deschidere a urnelor, de numărare și totalizare a voturilor, precum și de înregistrare a rezultatului votării în procesele-verbale se pot face întâmpinări cu privire la aceste operațiuni.

(2) Biroul electoral al secției de votare hotărăște de îndată asupra întâmpinărilor formulate.

(3) Împotriva soluției date cu ocazia rezolvării întâmpinării se pot formula contestații în scris. Contestațiile se prezintă președintelui biroului electoral al secției de votare, care eliberează depunătorului o dovadă de primire.

O sesizare se face întâi verbal și ulterior scris, dacă nu se îndreaptă neregulile constatate. Vă rugăm – pe cât posibil – să realizați o copie sau o fotografie a sesizării, incluzând numărul de înregistrare și confirmarea primirii de către președintele BESV. Dacă nici în urma sesizării scrise neregulile semnalate nu sunt rezolvate, vă rugăm să ne contactați de îndată pentru a comunica mai departe cu biroul electoral de circumscripție. Înainte de a face o sesizare la BEJ, vă rugăm să ne anunțați.

Întâmpinările ar trebui să conțină cel puțin destinatarul (președintele BESV), numele și prenumele observatorului, seria și numărul actului de identitate, calitatea (observator acreditat), relatarea neregulii cu cât mai multe detalii (pe cât se poate citați articole de lege sau hotărâri BEC), secția de votare, data și semnătura. Vă rog să ne trimiteți și nouă o copie a sesizării pe adresa observatori@fiecarevot.ro

Pentru fapte grave (infrațiuni), vă rugăm să ne contactați cât mai curând pentru a lua o decizie împreună cu privire la modalitatea de soluționare.

V.2. Infrațiuni și plângeri penale

Pentru fapte care privesc siguranța dumneavoastră personală sau a celorlalți participanți la procesul electoral, puteți să sesizați de urgență primul echipaj de poliție sau suna de îndată la numărul de urgență 112. În orice situație, vă rugăm să ne contactați cu privire la aceste reclamații. Alternativ, puteți să intrați în

prima secție de poliție sau parchet și redactați o plângere (dacă sunteți vătămat de infracțiune) sau un denunț (când cunoașteți despre o infracțiune).

Plângerea și denunțul se fac în scris și verbal. În scris va trebui să conțină: numele, prenumele, CNP, calitatea și domiciliul, descrierea faptei, precum și indicarea făptuitorului și a mijloacelor de probă, dacă sunt cunoscute. Puteți găsi modele de sesizări și plângeri penale pe pagina www.votcorect.ro și atașate acestui ghid.

Vă rugăm să ne anunțați înainte de a face o sesizare, cu excepția situațiilor de urgență.

Cine și unde poate sesiza comiterea unei infracțiuni?

Orice persoană poate sesiza poliția sau parchetul, după regulile generale de sesizare în legătură cu săvârșirea unei fapte penale prevăzute în Codul de procedură penală. Persoana care face sesizarea trebuie să ofere probe în susținerea demersului său (fotografii/înregistrări). Sesizările pot fi făcute și ulterior datei comiterii faptei. Infracțiunile la legea electorală sunt specificate **în Legea 286/2009 privind noul Cod Penal.**

Împiedicarea exercitării drepturilor electorale

Art. 385. - (1) Împiedicarea, prin orice mijloace, a liberului exercițiu al dreptului de a alege sau de a fi ales se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 3 ani.

(2) Atacul, prin orice mijloace, asupra localului secției de votare se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Coruperea alegătorilor

Art. 386. - (1) Oferirea sau darea de bani, de bunuri ori de alte foloase în scopul determinării alegătorului să voteze sau să nu voteze o anumită listă de candidați ori un anumit candidat se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 3 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Nu intră în categoria bunurilor prevăzute în alin. (1) bunurile cu valoare simbolică, înscripționate cu însemnele unei formațiuni politice.

Frauda la vot

Art. 387. - (1) Fapta persoanei care votează:

- a) fără a avea acest drept;*
- b) de două sau mai multe ori;*

c) prin introducerea în urnă a mai multor buletine de vot decât are dreptul un alegător

se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează utilizarea unei cărți de alegător sau a unui act de identitate nul ori fals sau a unui buletin de vot fals.

Art. 389. - (1) Violarea prin orice mijloace a secretului votului se pedepsește cu amendă.

(2) Dacă fapta a fost comisă de un membru al biroului electoral al secției de votare, pedeapsa este închisoare de la 6 luni la 3 ani sau amendă și interzicerea exercitării unor drepturi.

Nerespectarea regimului urnei de vot

Art. 390. - (1) Deschiderea urnelor, înainte de ora stabilită pentru închiderea votării, se pedepsește cu închisoare de la unu la 3 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Încredințarea urnei speciale altor persoane decât membrilor biroului electoral al secției de votare ori transportarea acesteia de către alte persoane sau în alte condiții decât cele prevăzute de lege se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi.

Falsificarea documentelor și evidențelor electorale

Art. 391. - (1) Falsificarea prin orice mijloace a înscrisurilor de la birourile electorale se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și înscrierea în copia de pe lista electorală permanentă ori de pe lista electorală complementară a unor persoane care nu figurează în această listă.

(3) Introducerea în uz sau folosirea unui program informatic cu vicii care alterează înregistrarea ori însumarea rezultatelor obținute în secțiile de votare sau determină repartizarea mandatelor în afara prevederilor legii se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(4) Cu aceeași pedeapsă se sancționează introducerea de date, informații sau proceduri care duc la alterarea sistemului informațional național necesar stabilirii rezultatelor alegerilor.

Sanționarea tentativei

Art. 393. - Tentativa la infracțiunile prevăzute în art. 385 și art. 387-391 se pedepsește.

V.3. Contravenții

Contravenție (art 108, legea 115/2015)	Sanctiunea (amenda) (art 109, legea 115/2015)	Cine constata și aplica sanctiunea(art 110, legea 115/2015)
a) înscrierea, cu bună știință, a unui alegător în mai multe liste electorale; înscrierea în listele electorale a unor persoane fictive ori care nu au drept de vot, semnarea listei susținătorilor cu încălcarea prevederilor <u>art. 51</u> ;	de la 2.200 lei la 3.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române + împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente
b) încălcarea dispozițiilor referitoare la afișarea listelor de candidați și a candidaturilor independente sau la folosirea semnelor electorale;	de la 2.200 lei la 3.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române + împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente
c) păstrarea registrelor cu listele electorale permanente și listele electorale complementare în condiții necorespunzătoare;	de la 1.000 lei la 1.400 lei	împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente
d) neefectuarea la termen a comunicărilor prevăzute de lege și neoperarea acestora în listele electorale permanente și listele electorale complementare;	de la 1.000 lei la 1.400 lei	împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente
e) efectuarea de operațiuni în listele electorale permanente și listele electorale complementare de către persoane neautorizate;	de la 1.000 lei la 1.400 lei	împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente
f) necomunicarea către Autoritatea Electorală Permanentă a modificărilor operate în lista electorală permanentă;	de la 1.000 lei la 1.400 lei	împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente

g) neluarea de către organizatori a măsurilor necesare desfășurării normale a adunărilor electorale, precum și distribuirea, inclusiv de către candidați, de băuturi alcoolice în timpul adunărilor sau în ziua votării în perimetrul secțiilor de votare, delimitat potrivit art. 83 <u>alin. (1)</u> ;	de la 2.200 lei la 3.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române
h) nerespectarea prevederilor art. 65 <u>alin. (4)</u> ;	de la 600 lei la 1.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române
i) nerespectarea prevederilor art. 81 <u>alin. (3)</u> privind îndepărtarea materialelor de propagandă electorală din și de pe clădirea sediului secției de votare;	de la 1.400 lei la 2.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române
j) distrugerea, deteriorarea, murdărirea, acoperirea prin scriere sau în orice alt mod a listelor electorale, a platformelor-program afișate sau a oricărui altor afișe ori anunțuri de propagandă electorală;	de la 600 lei la 1.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române + președintele biroului electoral de circumscripție
k) afișarea mijloacelor de propagandă electorală în alte locuri decât cele permise potrivit prevederilor legale;	de la 600 lei la 1.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române
l) acceptarea de către o persoană a înscrierii sale în mai multe liste de candidați pentru aceeași autoritate publică;	de la 1.400 lei la 2.000 lei	președintele biroului electoral de circumscripție
m) neaducerea la cunoștință publică, de către membrii birourilor electorale de circumscripție, a propunerilor de candidaturi;	de la 1.400 lei la 2.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române
n) refuzul de a permite accesul persoanelor prevăzute la art. 83 <u>alin. (5)</u> în localul de vot;	de la 600 lei la 1.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române
o) nerespectarea dispozițiilor <u>art. 90</u> privind prezența altor persoane în cabina de vot,	de la 600 lei la 1.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii

precum și fotografierea sau filmarea prin orice mijloace a buletinului de vot de către alegători în timpul exercitării dreptului de vot;		și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române
p) refuzul de a se conforma dispozițiilor președintelui biroului electoral al secției de votare cu privire la asigurarea ordinii în localul de vot și în împrejurimi, potrivit dispozițiilor art. 83 <u>alin. (1)</u> ;	de la 2.200 lei la 3.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române
q) înmânarea buletinului de vot unui alegător care nu prezintă actul de identitate;	de la 2.200 lei la 3.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române
r) încălcarea de către președintele biroului electoral al secției de votare a prevederilor <u>art. 93</u> și întocmirea proceselor-verbale cu încălcarea dispozițiilor <u>art. 94</u> ;	de la 1.400 lei la 2.000 lei	președintele biroului electoral de circumscripție
s) părăsirea de către membrii biroului electoral a localului secției de votare înainte de stabilirea rezultatului alegerilor și de semnarea procesului-verbal;	de la 1.400 lei la 2.000 lei	președintele biroului electoral de circumscripție
ș) continuarea propagandei electorale după încheierea campaniei electorale potrivit dispozițiilor <u>art. 64</u> , prin lansarea, afișarea sau distribuirea materialelor electorale de orice tip, precum și sfătuiră alegătorilor, în ziua votării, la sediul secțiilor de votare sau în perimetrul prevăzut la art. 83 <u>alin. (1)</u> , să voteze sau să nu voteze anumite partide politice, alianțe politice, alianțe electorale ori candidați independenți;	de la 1.400 lei la 2.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române
t) purtarea, pe durata votării, de către membrii biroului electoral al secției de votare sau de către persoanele acreditate de ecusoane, insigne sau alte	de la 1.400 lei la 2.000 lei	președintele biroului electoral de circumscripție

însămne de propagandă electorală; ț) absența nejustificată a președintelui, a loctiitorului acestuia sau a membrilor birourilor electorale, stabiliți potrivit prevederilor prezentei legi, de la activitatea acestora;	de la 1.400 lei la 2.000 lei	președintele biroului electoral, în cazul săvârșirii contravențiilor de către membrii biroului electoral ori președintele biroului electoral ierarhic superior, în cazul săvârșirii contravențiilor de către președinții birourilor electorale ierarhic inferioare sau de către loctiitorii acestora
u) refuzul președintelui biroului electoral sau al loctiitorului acestuia de a elibera o copie certificată de pe procesul-verbal persoanelor îndreptățite potrivit prevederilor prezentei legi;	de la 1.400 lei la 2.000 lei	președintele biroului electoral, în cazul săvârșirii contravențiilor de către membrii biroului electoral ori președintele biroului electoral ierarhic superior, în cazul săvârșirii contravențiilor de către președinții birourilor electorale ierarhic inferioare sau de către loctiitorii acestora
v) nerespectarea de către primar a prevederilor art. 26 <u>alin. (6¹)</u> din Legea nr. 35/2008, cu modificările și completările ulterioare, care se aplică în mod corespunzător prevederilor art. 16 <u>alin. (3)</u>;	de la 600 lei la 1.000 lei	prefecții și subprefecții
w) tipărirea fără drept de buletine de vot, cu excepția specimenului anulat pus la dispoziția competitorilor electorali;	de la 600 lei la 1.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române
x) încălcarea prevederilor art. 81 <u>alin. (5)</u>;	de la 2.200 lei la 3.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române
y) nerespectarea hotărârilor birourilor și oficiilor electorale; nerespectarea hotărârilor Autorității Electorale Permanente;	de la 2.200 lei la 3.000 lei	împuțerniciții președintelui Autorității Electorale Permanente
z) refuzul de a pune la dispoziția agenților constatatori prevăzuți la <u>art. 110</u> documentele și actele necesare efectuării controlului.	de la 2.200 lei la 3.000 lei	ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române + președintele biroului electoral de circumscripție + președintele biroului electoral, în

		cazul săvârșirii contravențiilor de către membrii biroului electoral ori președintele biroului electoral ierarhic superior, în cazul săvârșirii contravențiilor de către președinții birourilor electorale ierarhic inferioare sau de către locuitorii acestora + împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente + prefectii și subprefecții
--	--	--

(3) Contravențiilor prevăzute la art. 108 le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Modele de sesizări

Domnule/doamnă Președinte,

Subsemnatul/subsemnata, _____ (nume, prenume, CNP, domiciliu/reședință), domiciliat în, legitimat cu, în calitate de observator intern al asociației (asociația care te-a acreditat)

În baza art. ____ din Legea nr. 115/2015 etc., formulez următoarea

Întâmpinare / contestație

Prin care vă solicit să

_____ ,

Am constatat

(descrieți fapta/faptele ce formează obiectul întâmpinării; încercați să detaliați toate aspectele care definesc neregula/contravenția, așa cum este prevăzută în lege).

Data, Ora, Semnătura,

Domnului/doamnei președinte al Biroului Electoral al secției de votare nr
din comuna județul

Modele de plângere penală

Domnule/Doamnă Prim - Procuror,

Subsemnatul/subsemnata, _____ (nume, prenume, CNP, domiciliu/reședință), în calitate de _____ (1. persoană vătămată - cel care formulează plângerea este vătămat direct de infracțiune, ca în cazul lovirilor sau vătămărilor sau 2. denunțator - cel care formulează plângerea încunoștințează despre săvârșirea unei infracțiuni)

În baza art. ____ (1. 289 - *dacă e persoană vătămată sau* 2. 290 - *dacă e denunțător*) C. proc. pen., formulez următoarea

PLÂNGERE PENALĂ

Prin care vă solicităm să dispuneți începerea urmăririi penale pentru săvârșirea infracțiunii de ____, prevăzute de art. ____ Cod penal (a se vedea mai jos),

Pentru următoarele considerente:

În fapt, în data de, la ora ____, am început procesul de observare în cadrul secției de votare nr. ____ (cu indicarea localității), după ce, în prealabil, m-am legitimat. Precizez că subsemnatul sunt acreditat ca observator din partea organizației ____.

În jurul orei ____, am constatat

(descrieți fapta/faptele ce formează obiectul plângerii: încercați să detaliați toate aspectele care definesc infracțiunea, așa cum este prevăzută în Codul penal - vezi instrucțiuni mai sus; dați detalii care ar putea duce la identificarea făptuitorului)

În drept, invoc dispozițiile art. ____ Cod penal

Probe:

Dovada plângerii o fac cu următoarele mijloace de probă (facultativ, dacă sunt cunoscute)

planșe fotografice - încercați să fotografiați săvârșirea sau urmele infracțiunii; materiale video;

martori (încercați să luați datele de identificare și de contact ale altor persoane care au asistat la săvârșirea infracțiunii)

Data, Semnătura,

Formularul este disponibil și pe www.votcorect.ro/reguli/model-plangere-denunt-penal/

